

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society of the Franciscan Fathers

XXXIV. Nr. 42 (68)

ANTRADIENIS, (Tuesday), RUGSĖJO (September) 18 D. 1951 M.

10 CENTŲ

SOVIETAMS PROPOGANDA NEPAVYKO

K. Rauklaukis, mūsų bendradarbis Švedijoje

Kad ir kaip Sovietų ambasada Stockholme neriasi iš kailio vilioti pabaltiečius namo, bet jų septynerių metų propaganda visiškai nepasisekė. Švedų dienraščio "Svenska Dagbladet" š. m. rugsėjo 11 d. žiniomis nuo 1945 m. vos tik 100 pabaltiečių buvo Sovietų apgauti ir grįžo atgal, daugiausia 1945-46 m. 1950 m. vos tik kokia dešimtis tepasidavė tiems Sovietų viliojimams.

Pabaltiečių skaičius Švedijoje po antrojo Pasaulinio karo buvo skaitomas vidutiniškai 30.000, taigi, Sovietų sirenomų pavyko suvilioti tik apie 0,4%

visų pabaltiečių Švedijoje, arba 0,06% per metus. Blogas penkmečio planas!

Kiekvienas malonumas neapsieina be išlaidų, tai ir Sovietams šis pabaltiečių šimtelis kainavo didelių pinigų. Sovietų ambasada Stockholme turėjo estams ir latviams skirtus specialius attache, kurių pagrindinis uždavinys buvo tvarkyti ir organizuoti reatracijos propagandą ir padėti patėgeliams atvykti ligi Sovietų laivo Stockholmo uoste. Tie attache dabar, neįvykdę kaip reikiant savo penkmečio, yra atšaukti, nes čia jie liko bedarbiai.

Nors attache ir išvyko, bet propagandos raštai bei rašteliai nenustoją plūdėti į Švediją. Juos spausdina Talinas ir Ryga, bet išsiuntinėja Sovietų ambasada Stockholme. Kadangi lietuvių čia labai nedaug, tai ir propagandai čia jokios dirvos nėra, daugiausia to šlamšto gauna estai.

IS VLIKO IR LOZORAICIO DEREBŲ

Rugsėjo pradžioje prasidėjusios derybų tarp VLIKO ir Lozoraitis, iš Vokietijos gautomis žiniomis, įklimpo. Gavus ministerio P. Zadeikio telegramą iš Washingtono, atrodė, kad bus pasiekta susitarimo, bet kaip pranešama, redaguojant raštus atskirus punktus, vėl viskas užkliuvo. Ypatinai didelė kliūtis deryboms pasidarė, kad St. Lozoraitis derybose jau bandęs remtis ne ligišolinėmis pretenzijomis būti diplomatinio šefu, bet pareiškė, kad jis esąs Lietuvių Rezistencijos Santarvės atstovas. Bet su ta grupe jokios derybos VLIKO nebuvom numatytos.

"AMERIKOS BALSAS" PERDAVĖ

Šeštadienį, liepos 15 d. "Amerikos Balsas" lietuviškoje programoje pertransliavo iš New Yorko katedros karaliaus Mindaugo 700 m. krikšto iškilnių dalį. Perduota buvo lietuviškas prel. J. Balkūno pamokslas ir giesmės Pulkim ant kelių, Marija Marija ir Neapleisk Aukščiausius.

Sekmadienį, rugsėjo 16 d., perdavė pasikalbėjimą su Lietuvos konsulu Chicagoje dr. P. Daužvardžiu.

IRANAS SKELBIA GAUSIAS IS SOVIETŲ PARAMOS

Teheranas. — Irano vyriausybės atstovas pareiškė, kad jei anglai sustabdysią Iraną cukraus ir kitų trūkstančių dalykų vežimą, tai Iranas jais būsiąs aprūpinamas Sovietų. Praėjusią savaitę anglai pranešė, kad jie savo eksportą į Iraną siaurina ir nekreips į kitus kraštus. Šios anglų priemonės buvo paskelbtos, Iranui įteiktas anglams savo ultimatumą, kad vėl būtų atnaujintos derybos. Cukrus Iranui turi labia didelės svarbos, nes vargingesniųjų sluoksnių svarbiausias maistas Irane yra duona ir cukrus.

Vakarų stebėtojai mano, kad mažai tikėtina, jog Sovietai galėtų daugiau cukraus Iranui parduoti, nes ir prieš 10 mėnesių sudarytoji sutarty numatyty kiekį neįstengė įvežti — vietoj 50.000 tonų ligi šiol teįvežė tik 10.000.

Pašitraukiančiam iš pareigų JAV atstovui atsilankius pas

min. pirm. Mossadeh, pastarasis pasiteiravo, kodėl eksporto — importo bankas neskiria Iranui prašytos 25 milijonų dolerių paskolos. Jam buvo paaiškinta, jog Iranui netekus pajamų iš naftos, bankas nepasitiki, kad Iranas bus pajėgus paskolą gražinti. Mossadeh tvirtina, jog Iranas turis pakankamai pinigų apmokėti darbininkams, kurie dirbtų prie pirktų už paskolą mašinų. Bet bankas, atrodo, yra kitos nuomonės apie Irano finansinį pajėgumą.

IRANAS NORI IŠVARTYTI ŽYDUS

Bagdadas. — Iš Irano ateina žinių, kad vyriausybė nori atimti krašte gyvenantiems žydams pilietybę ir juos perkelti į Palestiną.

Irakas šiuo metu jau baigė žydus į Izraelį išsiųsti. Vienų metų būvy iš Irako išvyko 108.000 žydų.

Deryboms su Sovietais paliktos atviros durys

Washingtonas. — JAV, Anglijos ir Prancūzijos užs. reikalų ministrai savo pasitarimus baigė rugsėjo 14 d. Po konferencijos išleistame pranešime nurodoma, kad ministrai ap-

Vokietijoj abi pusės manevruoja

Bona. — Šiomis dienomis Vokietijoje ir Vakarų sąjungininkai ir Sovietai vykdo plataus masto manevers. Vakarų pusėj dalyvauja daugiau kaip 150.000 vyrų iš Atlanto sąjungos armijų ir tūkstančiai vyrų iš pagalbinų vokiečių dalinių. Maždaug per šimtą mylių į rytus, anapus Elbės, vyksta Sovietų kariuomenės manevers, kuriuose dalyvauja apie 250.000 vyrų.

DERYBAS ATNAUJINTI MAŽA VILČIŲ

Tokio. — Nutrukusių Korejos derybų atnaujinimo galimybės vis mažėja, nes komunistai ligi šiol oficialiai dėl jų neatsako, o jų radijas nuolat skelbia tariamus naujus neutralios Koesongo zonos pažeidimus ir tvirtina, kad tai amerikiečiai darą sąmoningai, norėdami sukludinti paliaubų derybas. Šitokia komunistų laikysena mažina viltis, kad derybos galėtų būti atnaujintos, nes Jungt. Tautos negali priimti komunistų propagandiniams tikslais pramanytų nusikaltimų, kaip komunistai reikalauja, skelbdami, kad tai esanti būtina sąlyga deryboms atnaujinti.

Kovos fronte

Fronte didžiausios kovos vyksta rytinėje fronto dalyje, bet ir visame 150 mylių ilgio fronte vyksta didesnio ir mažesnio masto kovos. Jungt. Tautų pajėgos, panaudodamos artileriją, tankus ir ugniasvaidžius, komunistus išspaudė iš eilės įtvirtintų pozicijų ir pažėmė žengia pirmyn.

Pablogėjęs oras paskutinėmis dienomis kliudo veikti oro pajėgoms, bet kad ir mažesniu mastu jos remia žemyno dalinių kovas. Napalm bombomis apmėtydamos priešų įsitvirtinimus ir naikindamos priešų artilerijos pozicijas.

Marinų laivūnas seriantas W. E. Cavert prie savo priešo pataikyto lėktuvo, sugrižęs iš 13 žygio į šiaurės Korėją.

žvelgė dabartinę pasaulio padėtį ir su pasitenkinimu konstatavo, kad laisvojo pasaulio saugumas didėja.

Paskirais klausimais nurodoma, jog Vakarų sąjungininkai yra pasiryžę Vokietijai suteikti pilną užsienio politikos ir prekybos laisvę, išskiriant sąjungininkų pajėgų saugumo, Berlyno ir Vokietijos sąjungimo klausimus. Aukštieji komisarai Vokietijoje įgaliojami derėtis su Bonnos vyriausybe sutarties sudarymo reikalu. Taip pat Vakarų valstybės yra pasirošiusios daryti žygių, kad pagaliau būtų pasirašyta ligi šiol vis Sovietų sutrukdoma taikos sutartis su Austrija. Vokiečių ginklavimo reikalu priim-

tas Pleveno planas, kuriuo numatoma sudaryti ne atskirą vokiečių armiją, bet jų dalinius įjungti į jungtinę Europos armiją tam tikro dydžio vienetais.

Su palankumu sutiktas ir Italijos pageidavimas, kad būtų pakeista taikos sutartis, kuri jau nebeatitinka pakitusių politinių sąlygų.

Deryboms su Sovietais, kad būtų sumažintas pasaulio esamas įtampumas, yra paliktos atviros durys.

NORI SUTRUKDYTI VOKIETIJOS GINKLAVIMĄ

Berlynas. — Sovietų okupuotos Vokietijos dalies vyriausybė pradėjo smarkią akciją Vakarų Vokietijos įjungimui į Vakarų bloką sutrukdyti. Min. pirm. Grotewohl specialiai suauktame Rytų Vokietijos "parlamento" posėdy pareiškė, kad Vakarų pastangos reiškančios pasirošimą karui ir vidaus karo pavojų Vokietijai. Pirmines praėjusio karo Vokietijoj padarytus suauktimus, Grotewohl pasilė, kad Vakarų Vokietijos parlamentui būtų pasiūstas pasiūlymas "laisvai" rinkimais Rytų ir Vakarų Vokietiją sujungti.

Tasai pasiūlymas yra jau nebenaudas ir Vakarų Vokietijos kartą jau atmetas, nes komunistai jį jungia su nepriimtiniomis sąlygomis, kad vos 15 milijonų gyventojų turinti Rytų Vokietija turėtų tokį pat balsą, kaip daugiau kaip 40 milijonų gyventojų turinti Vakarų Vokietija. Be to, Rytų Vokietijoj visos kitos politinės grupės yra persekiojamos ir laisvę turi tik vieni komunistai, todėl esamomis sąlygomis apie laisvus rinkimus ten negali būti nė kalbos.

BEGA IR BOKSININKAI

Berlynas. — Penki žymiausi sovietinės Vokietijos boksininkai — Berlyno vidutinio svorio meistris Schubert, plunksnos svorio meistris Sievert ir Henatsch, Penkhuin ir Goelluer — pabėgo į Vakarų Vokietiją. Jie pareiškė, jog negalėję pakęsti spaudimo, kad įsitrauktų į komunistinę propagandą.

Prez. Trumanas draugiškai sveikina New Yorko gubern. Th. Dewey, atvykusį į Baltuosius Rūmus išdėstyti savo nuomonę apie JAV Tolumų Rytų politiką. Neseniai Dewey atliko 41.000 mylių kelionę po Aziją.

POSEDZIAUJA ATLANTO TARYBA

Ottava. — Šeštadienį čia pradėjo savo posėdžius šiaurės Atlanto taryba. Konferencijos pirmininkas P. Van Zeeland savo atidaromoj kalboj pastebėjo, kad naujas pasaulinis karas gali greičiau prasidėti, nebūna Vakarų gynyba suorganizuota, jei kliūtys ir trūkumai nebus greitai laiku nugaleti. Tad į šį klausimą didžiausias konferencijos dėmesys ir sutelktas.

Konferencijoj dalyvauja Valst. Departamento sekretorius Achesonas, anglų užs. reik. ministeris Morrissonas, prancūzų R. Schumanas, Italijos min. pirm. de Gasperi ir daugiau kaip 20 kitų aukštų diplomatų.

Konferencijos svarbiąsias uždaviny išspėsti lėšų Eisenhowerio armijai klausimą, nesukrečiant dalyvaujančių kraštų civilinio ūkio. Taip pat bus svarstomas ir Turkijos bei Graikijos priėmimas į Atlanto sąjungą. Šiuo klausimu laukia-

GRAIKIJAI VĖL GREŠIA PAVOJUS

New Yorkas. — Jungt. Tautų Balkanų komitetas paskelbė, kad šeši Sovietų bloko kraštai — Albanija, Bulgarija, Lenkija, Vengrija, Rumunija ir Čekoslovakija — ruošiasi vėl pradėti prieš Graikiją partizaninį karą, norėdamos nuversti dabartinę Graikijos vyriausybę.

Tokį pareiškimą komitetas paruošė savo metiniam pranešime Jungt. Tautų visumos susirinkimui. Komunistiniai partizanai yra apmokomi šiuo metu Vengrijoj, Lenkijoj ir Čekoslovakijoj specialiose mokyklose ir jau ginkluoti smugeliuojami per sieną į Graikiją, bet su įsakymu kol kas vengti susirėmimų su graikų armija.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Senatas patvirtino R. A. Lovett naują JAV gynybos sekretoriumi.
- Vakarų Vokietijos kancleris Adenauer iš naujo iškėlė reikalavimą, kad ligi šiol sulaikyti vokiečių karo belaisviai ir internuoti civiliai būtų paleisti. Sovietai ir jų satelitai ligi šiol dar yra nepaleidę tūkstančių vokiečių belaisvių.
- Senatas priėmė didžiausią ligi šiol karo reikalams sumatą, kuri siekia beveik 60 milijardų dolerių.
- Naujai Jungt. Tautų visumos sesijai JAV delegacijos vadovu prez. Trumanas vėl paskyrė W. Austin.
- Prez. Trumanas pareiškė, jog kol jis yra prezidentu D. Achesonas bus Valst. Departamento sekretorium, nors republikonai ir reikalauja jo pašalinimo. Tą pareiškimą prezidentas padarė greičiausia ryšium su gandai, kad po sutarties pasirašymo su Japonija Achesonas pašitrauksias.
- Rytų Vokietijoj per šešis mėnesius jau vykdoma valymą iš komunistų partijos pašalinta 170.000 narių. Likę dabar partijoje 1.600.000 narių, taigi apie 12% mažiau, kaip buvo pernai. Tarp kita ko valymas esąs vykdomas ir dėl to, kad, esant dideliui narių skaičiui, jiems teikiams pirmenybės reikia išleisti dideles sumas.
- Selective Service atstovai pareiškė, kad naujokų ėmimas neįsivengiamai turės būti padidintas.
- Irano min. pirm. Mossadeh, pasikvietęs sąjunginio viršininką, pranešė, kad jo turimomis žiniomis esąs ruošiamas samokslas nuversti dabartinę Irano vyriausybę. Opozicijos atstovai tvirtina, jog Mossadeh tą pavojų pramane, norėdamas turėti priedangą savo politinių priešų areštams.

AR PRADES STALINAS IS DESPERACIJOS KARĄ

K. MOCKUS

Daugelis stebėtojų šiuo metu svarsto šį klausimą. Ypač išsamiai tuo klausimu pasisako žymus laikraštininkas O. Zausmer "Boston Daily Globe".

Zausmer pažymi, jog klauimas ar Stalinas pradės dabar karą, yra statomas šiandien netik tu, kurie mėgsta aliamuoti. Tačiau dauguma tokių tebemanų, kad nei šiais, nei ateinančiais metais pasaulinio karo dar neturėtų būti. Bet šiuo metu karo galimybė yra tur būt, didesnė, negu ji buvo praėjusią žiemą, ir tai ne dėl to, kad Rusija turėtų daugiau vilčių laimėti, bet dėl to, kad Vakarai tampa stipresni, o komunistų imperija susiduria su naujais sunkumais viduje.

Stalinai žino, kad jo viltys laimėti karą šiuo metu yra menkos, o po keleto mėnesių jis visai nebegalės tikėtis laimėjimo. Jis taip pat gali manyti, kad greitai ateis diena, kai naujoji Amerikos užsienio politika, paremta dėsniu — "primk siūlomas sąlygas arba pasitrauk", redukuos Sovietų diplomatų rolę ligi tokio laipsnio, kad jiems bus duota tik ribotas laikas išdėstyti savo pretenzijas, o paskui didėle balsų dauguma bus nubalsuota daryti tai, kas reikia. Taip jau atsitiko San Francisco, pasirašant sutartį su Japonija ir atrodė, kad Vakarai nuo šiol taip visur elgsis.

Tokioje situacijoje Rusija gali prisiimti tik pralaimėjimą arba bandyti jėga atgauti prarastą iniciatyvą. Toks desperacijos aktas yra visai galimas ir atitiktų totalitarinio diktatoriaus galvoseną. Stalinai žino, kad Vakarų atsiginklavimas daro milžinišką pažangą. Jis taip pat žino, kad jis negalėtų atlaikyti Europos ir Amerikos atsiginklavimo lenktynių net ir tokiu atveju, jeigu turėtų už savęs visą savo imperijos visuomenę.

Galų gale, kaip parodo praėjusios savaitės įvykiai, jis taip pat žino, kad jo imperijos gventojų dauguma yra prieš jį.

Tačiau straipsnio autorius mano, kad Stalinai prisipirto kampa, aukos laikinai savo

prestižą, kaip jis yra daręs ne kartą ir lauks patogesnio momento. Vis dėlto desperacinio veikimo galimybė taip pat egzistuoja ir praėjusios savaitės čia suminimi įvykiai gali prisidėti prie tokios įvykių eigos pagreitinimo.

Nuo Hitlerio armijų artėjimo prie Maskvos laikų šiuo metu San Francisco Rusija prarado daugiausia prestižą. Maliko pasiūlymas pradėti paliaubų derybas Korejoje prieš nieko neprivedė. Jungt. Tautos komunistų manevrų nebuvo suskaldytos. Iš tikrųjų šiuo metu diplomatinis frontas prieš komunistus yra labiau solidus, negu jis buvo š. m. birželio mėn. Jungt. Tautos nedavė komunistams galimybių atgauti derybų keliu to, ką jie pralaimėjo fronte. Iš tikrųjų derybų pradžioje komunistų jėgos ejo atgal ir galimas dalykas būtų buvusios priverstos evakuoti šiaurinę Koreją. Tačiau šiuo metu UN pozicijos yra neblogesnės, negu jos buvo derybų pradžioje. Jei būtų pasisekę išvyti komunistus iš visos Korejos, tai vargu būtų reikšę karo pabaigą. Jungt. Tautų kariūmenė nebūtų įžengusi į Kiniją. Ten pasitraukusios komunistų jėgos galėtų atsikvėpti ir po keleto mėnesių ar po metų vėl atnaujintų puolimą, kovodamos arti savo namų, o Jungt. Tautos tada turėtų ilgesnį frontą ir tolimesnį tiekimo kelią. Nėra abejonės, kad derybų laikas leido komunistams sustiprinti savo jėgas. Tačiau Jungt. Tautų jėgos taip pat šiuo metu yra stipresnės, negu jos buvo birželio mėn., ir jų gynimosi linija šiuo metu, tur būt, yra pati geriausia, kokią galima rasti Korejoje.

Stalinai pusėje vis ryškiau matomos pasireiškiančios spragos. Gandai apie nesutarimus tarp kinų komunistų ir Maskvos tapo garsesni. Gal būt tie gandai perdedami, tačiau faktas, kad gaudų dūmai viršum Kinijos parodo, jog ten esama ir ugnies. Gal būt, toji nesutarimų ugnis nėra labai didelė, tačiau ji tikrai yra.

Tik paskutinėmis dienomis kinų komunistų laikraščiai pa-

skelbė, kad tik per vieną dieną buvo sunaikinta 231 asmuo už įvairius pasipriešinimus. Taip pat jų spauda mini, kad tarp 1949 ir šiuo metų mažiausiai 1.000.000 žmonių Kinijoje buvo nugalaboti. Masinės ekzekucijos kasdien parodo, kad ir Kinijos diktatoriai turi aiškų sunkumą, kad jiems nesiseka pasiekti savo tikslo.

Jokiu atveju padėtis nėra geresnė Sovietų imperijoje. Balkanų satelitinuose kraštuose žmonės buvo deportuojami dešimtimis tūkstančių, ypač iš Vengrijos. Komunistų spauda pradžioje neigė deportacijas. Paskui skelbė tik apie 400 "aristokratų ir bankininkų" išgabentų Vengriją iš sostinės į krašto gilumą. Tačiau pastarąją savaitę du valdžios žmonės išleido katę iš maišo ir paaiškėjo, kokio masto deportacijos buvo vykdomos.

Vienas Čekoslovakijos komunistų vadų bailiai pripažino, kad penkerių metų planas (gyvybinis atsiginklavimui) ne visai pavyko. Tarp kitų nepakankama esanti anglies, plieno ir geležies produkcija. Kodėl taip yra?

Esą trūksta darbininkams darbštumo, esama desperacijos. Čekų komunistų valdžia paskelbė, kad 70.000 "baltarankių" busių mobilizuota pramonės darbams.

Matyti, kad ir Vengrijos deportacijos turėjo papildyti vergų stovyklas.

Ne geriau yra ir "didžiojoje tėvynėje". Pravda, oficialūs komunistų partijos organai, prileidžia, kad daugelyje pagrindinių Sovietų S-gos geležies, anglies ir plieno įmonių nebuvo išpildytas planas. Tas pats laikraštis kalba apie sunkumus gėlteliuose bei kitose susisiekimo srityse. Galimas dalykas, kad planas buvo sudarytas peraukštus, tačiau kiekvieno atveju yra aišku, kad Sovietų pramonė nėra tokia pajėgi, kaip ją daro propagandininkai.

Daug blogiau už plieno bei anglies gamybą stovi kasdieninio vartojimo bei maisto dalykų gamyba. Tokie trūkumai vargu ar paskatina darbininkus sunkiau dirbti ir daugiau tiesti valstybei.

Kaip Sovietų darbininkai apie tai galvoja, neblogai pavaizduoja vienas iš paskutinių numerų komunistų kontroluojamo satyros savaitraščio "Krokodil".

Viename piešinyje vaizduojama gydytojo laukiamasis kambarys. Dvi mergaitės žiūri į trečiąją. Viena iš jų sako: "Žiūrėk, Anna Jerofimovna atrodė sėdinti ant segtukų. Kur ji galėjo juos gauti?", nes nėra krautuvėse segtukų.

Kitas piešinys vaizduoja du jaunuolių. Vienas jų turi dviračią. Kitas turi tik kelias dviračio dalis. Pirmasis vaikinas sako: "Tu esi laimingas, kur tu gavai šias savo dviračio dalis?" Antrasis vaikinas atsako: "Ratus aš radau griovio, o rėmus netoli nuo čia. Bet kur aš iškasčiau pedalus?" Piešinio viršuje parašyta: "Negalima gauti krautuvėse pirkti dviračio dalių".

Tokie atsitiktiniai pasiaišymai yra leidžiami partijos tam, kad nuleistų garus ir sumažintų Sovietų valstybinės mašinos spaudimą.

Galimas dalykas, kad satelių kraštuose yra dar daugiau dūmų bei ugnies. Tai rodo ir Čekoslovakijos kabineto sukrėtimai. Daugelis "Maskvos vyrų" buvo išmesta. Tačiau per anksti ką nuspręsti. Gal kartais Stalinai leido paskirti vieną kitą "nacionalistinių" čekų komunistų, nes antirusiškos nuotaikos Čekoslovakijoje pasiekė labai aukšto laipsnio. Čekams sunku jaustis tik kolonijos gyventojais. Jie yra atkaklūs individualistai ir be viso kito, įpratę prie aukštesnio pragyvenimo lygio, negu rusai.

Čekoslovakijos įsitraukimas į sovietų reikmenis saugojamas iš pavyzdžio Berlyne į amerikiečių sektorių, kur jis sutvarkė karo policiją. Suimtas pareikš, jog kulkų skylių jo automobilį yra nuo Sovietų saugybinių šūvių, kai jis buvo apšaudytas, važiuodamas per sieną.

ASTROLOGAMS NESISEKA PRANAŠAUTI

Garsusis prancūzų astrologas Daftua 1950 metų pradžioje rašė: "Šiais metais spalio 1 d., kils didelė krizė, kuri spalio 18 d. pasieks aukščiausią įtempimą, nes Saturnas ir Marsas rodo kaž ką nepaprastą." Jo pranašystės patvirtino dar 15. garssiujų astrologų, jų tarpe žymusis Louis de Wahl, kuris per visą antrąjį pasaulinį karą buvo angų vyriausiojo štabo astrologas.

Kas gi atsitiko? Nič nieko. Tokių didelių pranašysčių yra buvę labai daug, jų gausu ir šiandien. Todėl verta vieną kartą geriau pažūrėti, kiek iš tikro astrologams pavyksta sukti žvaigždžių takus. Juo labiau, kad šiais laikais taip apstu visokių visokiųjų spėjimų.

Daugelis esame girdę apie garsųjį Mykolą Nostradamą (gyveno 1503-1566 m.). Jis savo veikale "Centuries" tarp daugelio kitų dalykų skelbė ir R. K. Bažnyčios pabaigą. Jo sūnus iš anksto paskelbė su visomis smulkmenomis apie Le Pousin'o miesto gaisrą 1757 metais. Kai laikas atėjo, o gaisro neįvyko, pats "pranašas" miestą padegė ir už tai buvo pakartas.

Astrologinė garsenybė Pariziuje 1931 metais Terfin Leila prisipyrus tvirtino, kad žvaigždės rodančios, jog Austrijos užsienio reikalų ministras Sober taps Austrijos diktatoriumi ir valdys kraštą net 25 metus. Tuo tarpu Sober mirė staiga, vos garsi pranašystė nuskambėjo spaudoje.

Anglų astrologas Eduardas Lindoe 1939 m. rugpjūčio pradžioje prisipyręs tvirtino, kad: "Kas klausio ir tiki plepalams, kad šių metų rugpjūčio gale kils karas, tas yra pasigailėjimo vertas kvailys." Rugpjūčio 27 d. dar rašė: "Hitleris nieko nedarys." Patys matėme ir patyrėme, kaip Hitleris "nieko nedarė".

R. H. Naylor, kitas garsus anglų astrologas, 1939 metų rugpjūčio mėnesį įtikinėjo visuomenę: "Jau keletą metų aš pabrėžiau ir dabar kartojau, žvaigždžių parodymais remdamasis, kad:

1) Hitleris yra tik gabus makeris; 2) jo horoskopas nėra karo horoskopas, ir jei karas kils (o karas jau buvo ant nosies), tai pirmuosius smūgius pradės ne Hitleris, bet jo priešinai; 3) net ir šiose kritiškosiose dienose aš pabrėžiu, kad karas jokių būdu nekils dėl Dancigo.

Astrologas Petulengro 1939 metais rugpjūčio 20 d. "Sunday

Jie taip pat turi ilgą vakarietišką tradiciją.

Nežiūrint visko, ir Čekoslovakijoje, kurioje kitoje šalyje sunku tikėtis Tito pavyzdžio revoliucijos. Jugoslavija neturi tiesioginės sienos su Sovietų Sąjunga ir dėl to Tito pasisekė pasipriešinti.

Chronicle" rašė: "Ateinančios iš Vokietijos žinios yra labai blogos. Tačiau nusiminti nėra ko: planetos, kurios mūsų šaliai valdo, mus ramina."

Po viso to, atrodo, astrologai, žvaigždžių pranašai, turėjo bankrutuoti. Kur tau. Jų pilna ir šiandien. Beveik kiekvieno miesto didesnėje gatvėje jie varo gana gerą būtinį. Dabartiniais įtempimais laikais jie ypač kelia galvas. Va, labai daug astrologai pranašavo apie 1949 metų kovo 17 d. Esą įvyks milžiniškos katastrofos, bausis gaisrai, eksplozijos, antstatai ir pan. Tai rodanti saulės ir mėnulio kombinacija. Bet tais 1949 metais nieko pažymėtino neįvyko.

Garsusis Italijos astrologas Achille d'Angelo, Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos astrologų sutartinai remiamas, štai ką skelbė: Čenkaisekas busias pirma nužudytas, negu išsišpės Kinijos likimas. Stalinai mirs ne vėliau, kaip 1949 metų spalio mėnesio pabaigoje, Churchillis kritiškai susirgs, o De Gaulle paims Prancūzijos valdžią per savo įgaliojimą. Kas iš tos pranašystės įvyko ir kas ne, manau, aiškinti neapsimoka.

Tiesa, žvaigždės labai gerai rodo žūrininkams kelią, jos kartais guodžia ir ramina mus; žvaigždės skelbia Kūrėjo išmintį ir galybę, bet nieko apie rytojų negali pasakyti.

Gervė.

Spaudos puslapiuose

Atsirado autorius

Bronys Raila "Dirvos" Nr. 37 skelbia, kad nesenai spaudai išsiuntinėtas St. Lozoraičio pasikalbėjimas nebuvo "pasikalbėjimas su savimi." Tai jį, Bronys Raila, per savo draugus įteikęs St. Lozoraičiui keletą klausimų, į kuriuos ir gavęs atsakymą. Taip pat ir žurnalistas H. Zemelis kreipėsis — ir taip pat gavęs atsakymą. O paskui tasai atsakymas buvo išsiuntinėtas ir kitiems laikraščiams.

Dėl to Raila "prasimanymus" skelbusius laikraščius prašo įdėti atitaisydam, kad Lozoraitis nesikalbės pats su savimi.

Mes suprantame riteriškas Br. Railos pastangas savo kepture užvožti St. Lozoraitį nuo spaudos vanagų, bet tenka pastebėti, kad jis su savo pranešimu pasivėlinio. "Vienybė"

daug anksčiau paskelbė, kad tai josios korespondentas Italijoje tą pasikalbėjimą atlikęs. Būtu gera, kad Raila su "Vienybė" ar jos korespondentu susitartų ir galutinai išsiaiškintų, kuris iš jų to pasikalbėjimo autorius. Kitaip susidaro įspūdis, jog kuris vienas ar gal ir abu "kriukius riečia". Juo labiau, kad J. Kardelis Kanadoje skelbia, jog jįsai tam pasikalbėjimui davęs akstinio, bet kartu pripažindamas, kad tai iš tikro yra St. Lozoraičio pasikalbėjimas su savimi, ir įrodinėdamas, jog tai esąs visai tinkama forma tam tikriems pareiškimams paskelbti.

Neigudės pranašas

Nesenai buvo paskelbta,

kad Kremlius pasisamdė astrologą, kuris turės Stalinui iš žvaigždžių išskaityti, kas jo ir jo imperijos laukia. Tur būt, šiuo pavyzdžiu sekama, "Vienybė" taip pat išigijo pranašą, J. B. Tik, matyt, šioje srityje naujoka. Visi pranašai stengiasi pasakyti, kas bus. O J. B. bando nušukti į praeitį ir atspėti, "kas būtų, jei būtų buvę kaip nebuvo." Jis susiriedamas įrodinėja, kad jei vietos St. Lozoraičio būtų buvęs krikščionių demokratų grupės asmuo, tai jei "kas drįstų prieš tokį dipl. šefą kelti balsą, būtų iškeiktas ir nukryžiuotas." Mums atrodo, kad čia J. B. ne ką nors išpranašauja, bet tik atskleidžia, kodėl J. B. ir Co. iš tikro taip gina Lozoraitį. Esą, "jeigu dešiniųjų manevras daleiskime

pavyktų", tai liberalai bemačiant būtų išmesti už durų. Tai gi visas tas gynimas pasirodo esąs ne kokių tautinių ar valstybinių sumetimų padiktotas, bet grynai partinių — kad jo partija kartu su Lozoraičiu neatsidurtų už durų.

Idomus atvirumas, nors J. B., atrodo, tik politiniuose dalykuose neįgudimo tai pripažinti, nes ilgai bando kuo kitu Lozoraičio gynimą dangstyti.

Dėl neįgudimo jis suduoda per galvą ir savo ginamajam. VLIKą ir ALTą J. B. nieku laiko, nes "jokioj mūsų konstitucijoj tokie organai nenumatyti." Bet užmiršo, kad pats Lozoraitis pažymi, jog diplomatinės šefas ne tik jokios konstitucijos, bet ir šiaip jokio įstatymo nenumatytas, ir jį teisiškai neįstatymais, bet "nepaprasta padėtim."

O pagaliau savo tvirtinimais, jog nesvarbu, kas ir kaip konstituciją keitė, bet svarbu tik, kad ji veiktų, narsusis "Vienybė" pranašas pila tik vandenį ant komunistinio malūno. Komunistai jau seniai tvirtina, jog nesvarbu, kaip buvo Lietuvos konstitucija pakeista, kad ji galėtų būti formaliai įjungta į Sovietų Sąjungą, svarbu, kad tai padaryta. Dabar gi J. B., akiai mirsdamas prieš VLIKą ir ALTą, atsisotja šito "mokslų" pusę, nors visa lietuvių tauta tai laiko didžiausia pasaulio neteisybe.

JAU IŠEJO IS SPAUDOS NAUJAS KARIO NUMERIS

Šio gražaus, iliustruoto numerio turinys:

V. Sidzikauskas — Politika ir jėga, J. Ciešas — "Smogiamas būrys pasirengęs žvalgybon", S. F. C. A. Zenkus — Žygis, J. Sequa, Plk. O. Urbanas — Lietuvos Viet. Rinktinė 1944 m., Dr. inž. J. Vebra — Atominiai varikliai, A. M. Katiškis — Zmona (novelė), Mūsų vyrai Korejos fronte, ir daug kita. Tekste — 20 iliustracijų.

Reikalaukite pas platintojus, knygynuose, spaudos kioskuose arba mūsų administracijoje: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Jungtinį Tautų premiją už geriausią iš socialinės-politinės srities parašytą studiją gavo egiptietis katalikas Tagher.

Argentinos naujienos

• Tautų iš už Geležinės Uždangos atstovai Argentinos prezidentui gen. J. D. Peronui ruošia bendrą memorandumą tautų skaudaus likimo reikalu. Memorandumas bus įteiktas rugsėjo pradžioje. Lietuvius atstovauja Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje pirmininkas Ign. Padvalskis ir sekretorius agron. A. Santaras.

• Rugpjūčio pradžioje lietuvių kolonijoje lankėsi T. T. Marijonų Vizitatorius kun. M. Jodka, MIC. iš Chicago.

• Dr. A. Laucis Argentinos Sveikatos Ministerijos paskirtas dviem mėnesiams pavaduoti ligoninės direktorių Rio Grande mieste, Ugnies Žemėje. Kur tų lietuvių tik nėra!

• PLB Argentinoje įsikūrusi pereinamųjų metų pabaigoje valdžios įstaigų buvo patvirtinta. Jau susiorganizavo penkios apylinkės.

• Rugpjūčio 11, 18 ir 25 d.d., Lietuvių parapijai vadovaujant, įvyko lietuvių studentų ir gimnazistų suruosta lietuviška žiemos mugė bažnyčios vargonų fondo naudai. Nors mugė vyko Lietuvių salėje, bet buvo išlaikyti visi lietuviški "kermosiaus" papročiai.

• Lietuvių Tautinio Mėno Ansamblio rugsėjo 23 d. rengia koncertą argentinaiškai publikai vienoje iš gražiausių salų "Consejo de Mujeres" Buenos Aires miesto centre. Susidomėjimas nemažas.

Su prez. Trumano pagalba įmūrijamas pradedamo Washingtono statyti General Accounting Office kurtinis akmuo. Pastatas atsisė 25 milijonus dolerių. Ta proga pasakytų Italijos prezidentas atrėmė priekaištą, kad, kovodamas su komunistų agresija pasau ly JAV be reikalo išvaistinais pinigais.

"STAI KĄ "TEST DRIVEN" FORD TARNYBA REIŠKIA JUMS"

Jūsų automobilis yra "Test-Driven", kad būtų tikras, jog po darbo valandų jis yra pilnoje tvarkoje. Mes žinome, kad pilnas ir geras Jūsų darbo atlikimas pareina nuo Jūsų automobilio gerumo. Todėl mes patikrinam automobilius, kad Jūs pilnai galėtumėte atlikti savo pareigas. Tuo mes apsaugojame Jus nuo įvairių nelaimių ateiityje ir apginam savo gerą vardą.

Jūs turite būti dvigubai tikras, kad Jūsų pareikalavimas yra išpildytas sažiningai ir gerai. Šis apžiūrėjimas yra Jums užtikrinimas, kad Jūsų darbas bus gerai atliktas, nes Jūs važinėjate gerai patikrintu ir inspektoriaus apžiūretu automobiliu.

Kaip visada, Jūs keturgubai sutaupysite per gerą Fordo aptarnavimą. Suprantama, kad mes patarnaujame toms pačioms sąlygomis, kaip ir praityje. Mūsų Fordo gerai pasiruose mechanikai yra fabriku apbruoti, specialūs Fordo įrenginiai ir geros Fordo dalys sutaupys Jums laiką, pinigus ir Jūsų automobilį.

FORDO PARDAVĖJAI
APIE FORDĄ ŽINO GERIAUSIAI

Darbininkas

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENmore 5-7068

PO KRISTAUS VĖLIAVA

Rugsėjo 8 d., Marijos Gimimo šventėje, popiežius Pijus XII išleido naują encikliką, kuri prasideda žodžiais "Sempiternus Rex" (Amžinasis Karalius). Visa enciklika persunkta vedamąja mintimi apie Kristų kaip Valodvą. Popiežius nurodo, kad Kristus yra ne tik tautų Išganytojas, bet ir jas valdęs Viešpats, prieš kurį linksta kiekvienas kelis žemėje ir danguje. Šventas Tėvas tai primena šiems laikams, kai lenkiamasi ir smilkoma daugumai netikrų ir su Dievu kovojančių valdovų. Visi jie praeina, kaip žemės dulkės, nes yra Amžinasis Viešpats, kuris sulaužo visas šaudyklės ir sutrupina visus žmonių ginklus. Veltui kuris žemės karalius spardyti prieš tą dieviškąją jėgą. Nuo savo tikslo Dievas nėra nukreipiamas.

Nukrypsta nuo Dievo tikrai žmonės. "Ko šiandien negadina žmonės, tapę Dievo priešais?" — klausia Pijus XII. "Jie siekia sugriauti visa tai, kas yra dieviška ir krikščioniška, ir tai ne vienam kuriam krašte, bet daugelyje šalių". Popiežius ragina krikščionis susijungti prieš tą pragarišką žmonių priešą. "Susiskaldę ir išsibarstę krikščionys pralaimi laiką, kai Dievo priešai sukaupia savo jėgas." Krikščionių jėgos taip pat turi būti sukaupios apie vieną Kristaus vėliavą. Kas telkiasi apie Jį, negali pralaimėti.

Popiežius ypač pabrėžia Vakarų ir Rytų Bažnyčių vienybės reiką šiais grėsmės laikais. Jis tėviškai kreipiasi į Rusijos ir Balkanų krikščionis, kviedamas juos jungtis apie Katalikų Bažnyčią, prisimenant tuos laikus, kai jų protėviai nebuvo dar atsidalę. Enciklika primena ir tos vienybės 1500 metų pamokomą sukaktį, kai Bizantijos vyskupai palaikė popiežių, o ne imperatorių. Popiežius Leonas I tada grūmėsi su monofizitų erezija, kurią ramstė Bizantijos valstybė. Vienas iš vyskupų tada pasakė visų susirinkusių vardu: "Šv. Petras kalba Leono lūpomis." Tuo buvo pripažinta, kad Romos vyskupas yra šv. Petro šosto pavaldėtojas.

Naujoji enciklika, tai primindama, nurodo, kad ir dabar popiežiai kalba ne vien šv. Petro lūpomis, bet, kas svarbiausia, Kristaus vardu. Jo vardu visi krikščionys kviečiami į tą pirmąją vienybę, kada visi jungėsi po vieną Kristaus vėliavą. "Šituo ženklu nugalėsi" — šiandien visus krikščionis turėtų apjungti labiau, negu tai buvo Konstatino Didžiojo laikais. Tada pagoniškas pasaulis Kristaus dar nepažino. Dabar supagonėjusios valstybės ir nemaža masė žmonių yra nuo Jo atkirusios. Jie telkiasi apie netikrus valdovus ir eina prieš Kristų.

Tokiais laikais krikščionių pareiga yra daug tvirčiau susijungti apie Kristų ir Jo paliktą žemėje šv. Petro sostą. Ar Kristaus sekėjai sugebės tai padaryti ir kitus perkalbėti, kad kova su tikroju tautų Valdovu yra pražūtinga? Ji veda į kančias, kad iš jų visi pasimokyti, kur yra tikrasis Kelias ir tikroji Tiesa. Ar ne geriau to pasimokyti be kančios? Naujoji enciklika ir nori į tai atkreipti viso pasaulio dėmesį.

SIMAS SUZIEDĖSIS

VYTAUTO KELIAS

KARALIAUS VAINIKĄ

Laikas buvo jau seniai pernokęs. Po Mindaugo mirties buvo jau prarasta daugiau kaip šimtas metų, o Lietuva vis dar stovėjo prie krikščionybės slenkčio. Jei vienas kitas ji ir peržengdavo, tai visa tauta su savo valdovais vis dar kūrė amžiną ugnį. Amžinai taip truktų negalėjo. Reikėjo darytis išeities, kaip jos dairėsi Mindaugas, kuris ir karaliaus vainiką turėjo.

Pasipynę į tą laiką Lenkijos karalių vainikas, kuris ieškojo geros galvos, — ir kitur jos nerado, kaip tik tarp lietuvių, — atradė gana patrauklus. Galima buvo bet kam susivilioti siuloma karalaitės ranka, kuri savo delne turėjo ir sostą, ir karališką vainiką, ir krikštui vandenį. Nebuvo tai nuožnių priešų kraštas. Ar seniai čia Gediminas buvo išleisęs savo dukrą Aldoną už Lenkijos karaliaučio Kazimiero? Kodėl dabar negalėtų būti priešingai: Jogaila išeitų už Jadvygos?

Jogaila su savo broliais apsvartė tai iš visų pusių ir nutarė siūlomai karalaitės pasipiršti. Vytautas juos taip pat ramstė. Jam rūpėjo pusbrolį nulydėti į Krokuvą, o pačiam palikti Trakuose. Politikai dažnai verčiami gudrauti, jei nori ką pešti. Turėjo ir Vytautas ką nors išpešti iš Jogailos ir Jadvygos vedybų. Šiandien kai kam atrodo, kad tai buvo adatos akutė, pro kurią kuprunagaris lindo. Vytautas vis dėlto prisipaūdė, tik jo karališkas vainikas užsikabino...

"Imperijos duobkasiai"

Kai 1947 m. dabartinę anglų vyriausybę davė Indijai laisvę, opozicija tuoj ją pavadino "Britų imperijos duobkasiais". Kas buvo per šimtmečius surinkta, pakišta po anglų karalių karūną, staiga pradėjo išslysti iš rankų.

Iš Indijos visi reikalai atsikėlė į Iraną, ir čia užvirė tikras pragaras. Britai nenori atiduoti naftos šaltinių. Dar ir dabar jie tamposi, posėdžiauja, kad vėl kaip nors nafta tekėtų. Kaip tyčia dabar surastos naujos versmės, kurios gali milžiniškus naftos kiekius patiekti. Ir kaip joms pasitraukti, kaip būti savos imperijos laidotojais?!

Šis nerimo ruožas dar labiau artėjo, kai pasiekė Sueso kanalą. Tai sena istorija, prasidėjusi dar prieš Indiją ir Iraną. Egiptas nuolat reikalauja, kad anglai pasitrauktų iš Sueso kanalo ir perleistų jįms jo kontrolę, bet anglai, laikosi jo įsikibę, nes iš jo ne tik doleriai teka, bet jis susijęs ir su saugumo reikalais.

Truputis istorijos

Kai šiandien triukšmaujama dėl Sueso, visur minimi anglai ir pamirštama tikrieji Sueso kanalo statytojai. Tai buvo prancūzai. Jiems pirmiesiems šovė ši idėja — Viduržemio jūrą sujungti su Raudonąja ir tuo sutrumpinti kelią Indijon. Tai buvo 19 a. vidurys, kai jie ėmėsi darbo.

Buvo sukurta akcinė bendrovė, susaukti visokių spalvų darbininkai ir metų metus kasė kanalą. 1500 kuprunagarių nešė darbininkams vieną vandenį, kad šie nemirtų iš karščio. Ir visi juokėsi iš statytojų, kad Sueso kanalo statyba būsianti tikrai linksmausia komedija žmonijos istorijoje. Dešimt metų jie kasė, išsiuodami visas kasas, išleidami kiekvieną pinigėlį ir žmonių kaulais nubarstydami dykumas. 100,000 žmonių ten žuvo nuo karščio, epidemijų, ligų, bet vieną kartą įveikė.

1869 m. lapkričio 19 dieną, pakrantėse juodant ir degant ugnim, per kanalą perplaukė 69 laivai su orkestrais, su gausia Europos žymybių. Visi subėgo pasižiūrėti šito stebuklo, nes sujungtos jūros ir iškastos kanalas 170 km. ilgio. Prancūzijos karalienė Eugėnija, Austrijos imperatorius Pranciškus Juozapas, Vokietijos kronprincas Vilhelmas, Olandijos kronprincas ir daugybė kitų karališkų giminų atstovų, generolų, admiralų plau-

kė šitais laivais. Bet tai buvo tik pradžia atidarymo iškilnių.

Statybos bendrovė užsakė pas garsų muziką kompozitorių Verdi, kad jis parašytų specialią operą "Aida". Ir pirmą kartą ji buvo išpildyta 1872 metais Kalėdų vakare. Tada iškilmės buvo išleista milžiniškos sumos, daugiau kaip 20 milijonų aukso frankų.

"Aidos" operos maršai ir iškilnių šampanas pabudino anglus, kurie anksčiau tyčiojosi iš statytojų. Ir kaip dabar be jų žinios plauks laivai ir pinigais tekės į svetimas kišenes.

Tuometinis Anglijos premjeras, konservatorius Disrael už 4 milijonus svarų sterlingų nupirko iš musulmonų vicekaraliaus Ismail Paša 177,000 akcijų, kurių kiekvienos nominalinė vertė buvo 500 frankų. Taip per naktį Anglija pasidarė didžiausia akcijų savininkė ir pradėjo kištis į kanalo administravimą.

Šis kanalas dar buvo gana vargingas — 8 metrai gylis ir tiek pločio, tad negalėjo laivai prasilenkti. Kad neatstiktų kokių nelaimių, judėjimas vyko tik dienos metu, naktį visi laivai sustodavo savo vietose. 1886 m. "Carthago" laivas pirmas perplaukė naktį, įsižiebęs aciteleno žibintus. Šitos idėjos tuoj pasigavo kanalo bendrovė ir abiejuose kanalo galuose įtaisė išnuomuojamus žibintus — prožektorius. Taip pagyvėjo laivų judėjimas per kanalą.

Šiuo metu kanalas yra smarkiai pagerintas, pagilintas iki 13 metrų, praplatintas — 60-120 m. Vienu laiku gali plaukioti laivai abiem kryptim. 170 km. perplaukia per 10-14 valandų.

Truputėlis pinigų

Jūrininkus visą laiką kankino ilga kelionė į Indiją ir tolimąją Aziją. Ne tik iš Europos, bet ir iš Amerikos reikėjo sukėti aplink visą Afriką ir taip kelionėje sugaišti visą mėnesį, kol pasiekti Bombėjų. Visai pašonėje esanti Indija buvo kaip dabartinė Australija, nutolusi per mėnesį kelionės laivų. Iškasus kanalą, sutrumpėjo kelias. Iš New Yorko aplink Afriką į Bombėjų yra 14,400 km., o per Sueso kanalą — 7,500 km., kelias sutrumpėjo 6,900 km., kas sudaro 48% iš Hamburgo (Vokietija) aplink Afriką yra 15,000 km., o per

Nervingi ginčai prie Nilo

Sueso kanalą — 9,100 km., kelias sutrumpėja 5,900 km., kas sudaro 39%; iš Marsellio uosto (Prancūzija) aplink Afriką yra 13,500 km., per Sueso kanalą 5,500 km., kelias sutrumpėja 8,000 km., kas sudaro 59%.

Pradžioje kanalas apvylė visus biznierių. Buvo tikėtasi, kad tuoj prasivers pinigų šaltinis, bet pirmais metais turėjo nuostolių. Perplaukė tik 486 laivai, viso 436,000 bruto reg. tonų. Iš pajamų negalėjo išlaikyti nė personalo. Bet 1872 m. balansas siekė 2 milijonus frankų, o 1888 m. 30 milijonų. Kiekviena akcija smarkiaiis šiuolaikis kilo. Pradžioje jos no-

dolierių) ir dar 10% nuo metinio pelno.

Kiekvienas laivas dar 1939 m. mokėjo 2,40 dol. už bruto regist. toną, kiekvienas keleivis 2,5 dol. (vaikai tik pusę). 1949 m. praplaukė apie 300,000 keleivių, 1950 m. — 1,750 laivų su 82 milijonais bruto reg. tonų. Apskaičiuokite, kokios susidaro pajamos.

Milijonus paklojo ir Italija, kada kariavo su Abesinija, nes kanalu vežė ir kariuomenę ir ginklus. Milijonus atnešė ir antrasis p. karas.

O kaip su angliais?

Antrajame pasauliniame kare vokiečių kariuomenė Afrikoje artėjo prie Sueso kanalo. Jie norėjo nukirsti taip svarbią anglų arteriją ir įkelti koją į naftos laukus Irane. Tada anglai iš paskutiniųjų sujudė, ir vokiečių generolas Romellis iš Aleksandrijos pradėjo trauktis. Po karo anglai pareiškė, kad jie atitraukėsi kariuomenę iš Sueso kanalo. Bet tai tik pareiškė ir klausimo dar neišsprendė, nes vieną jų pareiškė, o kitą — kariuomenę atitraukti. Argi taip lengvai jie ir pasitrauks? Istorija sako ką kita.

Per kanalą vežama nafta, kuri suka ne tik Anglijos, bet ir visos Europos mašinas, kanalas duoda milžiniškas pajamas ir turi didelės karinės reikšmės, — jis gina anglų kolonijas Afrikoje ir yra prietiltis prieš Aziją.

1874 m. anglai nupirko daug kanalo akcijų ir sustiprino įtaką. Bet tai buvo jų ekspansijos pradžia.

Po dviejų metų tas pats ministeris pirmininkas savo karalienei uždėjo ir Indijos karališką vainiką. Tuo būdu buvo nutiesta anglų dešimtmečių politika: garantuoti visus kelius į Indiją, ir jų karūnos brangiausį papuošalą.

1878 m. užėmė Kipro salą, 1882 Egiptą, kitais metais Somaliją ir Sokotoros salą, 1898 m. Sudanas atsidūrė anglų rankose. Visi kanalo vakariniai krantai jau buvo anglų kontrolėje, betruko rytinių, kuriuos valdė turkai. Pirmasis pasaulinis karas leido ir čia padaryti korektūrą. Anglai pavienė arabių tautinį judėjimą ir išskėlė savo kariuomenę Irake ir Palestinoje. Jie daug pažadėjo, bet maža išpildė. nes reikėjo čia įsitvirtinti. Ir po pirmojo d. karo čia buvo didžiausia

anglų galybė. Brangioji nafta tekėjo į britų tanklaivius.

Bet tuoj po karo susipurtė M. Azijos tautos. 1921 m. išslydo Persija, 1922 Irakas pasidarė nepriklausomas. Tais pačiais metais ir Egiptas susilaukė naujos sutarties, kuri atstatė krašto vyriausybę ir sustabdė britų įtaką. 14 m. toliau kovojo Egiptas, norėdamas dar labiau sumažinti britų įtaką. 1936 m. pasirašė sutartį, kad anglai iki 1956 m. atitrauks kariuomenę. Tuo pačiu susitarė kartu valdyti ir Sudaną, kurį ir dabar egiptiečiai nori pasisavinti.

Po antrojo p. karo iškrito Palestina, ten buvo įkurta Izraelio valstybė. Anglai begalėjo išlaikyti Jordanijos karalių Abdullahą, savo bičiulį, bet ir tą neseniai nušovė. Izraelitai ir arabai jautėsi anglų apvilti. Šnairavo ir bruzdėjo, kol Irane išdriso nacionalizuoti naftos šaltinius. Tuo pačiu metu ir Egiptas pakėlė galvą su naujais reikalavimais. Anglų galybė buvo tokia silpna, kad egiptiečiai galėjo kontroliuoti visus tanklaivius, kurie plaukė į Hailfos uostą.

Pačioje Anglijoje yra nemaža balsų, kurie sako, kad reikia visai pasitraukti iš tolimosios Azijos ir įsitvirtinti prie Sueso kanalo. Jeigu kartais arabų kraštai atitektų Sovietams, tai iš ten būtų galima organizuoti gynybą. Egiptas pats žada saugoti kanalą, bet šituo Kairo pažadėjimu Londonas per daug netiki. Jis vertina Egipto draugišką nusiteikimą anglams, rengiasi pasitraukti, bet kartu organizuoja kanalo gynybą rytiniuose krantuose. Nori įsitvirtinti Jordane, nuteikti Izraelį ir suorganizuoti arabų kraštus prieš bolševikus. Atsargumo dėlei Kirinaikoje stiprina savo kariuomenę, kuri kiekvieno momentu gali ginti Suesą. Su Egiptu negali susitarti tik dėl Sudano, egiptiečiai nori jį pasiimti, o anglai mieliau jį padarytų nepriklausomai. Kitą metą ten bus rinkimai, kurie nuspręs Sudano likimą.

Ir anglų pasitraukimas iš Sueso kanalo pasilieka su klausukais. Jei bus garantuotas saugumas tose srityse, jų kariuomenė išsiskels, jei nepasieks prieš bolševizmą sukelti arabų ir kaimyninių kraštų, — kos jie kitų būdų, kad galėtų ten pasilikti.

A. D.

dar prie svetimų žmonių? Garsas tas nuplaukė toliau negu Nemuno vaga, pagavusi jį ties Kulautuvos krantais.

Lenkų istorikai tvirtina, kad tai buvusi vokiečių riterių sumanyta piktam tikslui. Ta lapė, girdi, norėjusi įkišti nesantaikos uodegą tarp Vytauto ir Jogailos, kad abu susidėję jai kailio nemudirtų. Ji, ta godi vokiška laputė, vis dar rijo seilę, spoksodama į brandžius Lietuvos vasarojus ir riebias kaimenes galvijų. Jai rodėsi visa tai sprūsta iš nagių, Lietuvai su Lenkija susidėjus. Reikia jas abi supiudyti dėl karališko vainiko. — Ar tikrai vokiečiai turėjo tokius klastingus įgeidžius? Ar paties Vytauto nė kiek neprisidėta?

Vytautas žinojo, kad Lietuva jam priklauso tik faktiškai. Teisiškai jos vyriausias valdovas ir toliau paliko Jogaila, su visa Lietuva palindęs po lenkišką vainiką. Negalima buvo vainikuoti kito Lietuvos valdovo, pirma neužėmus į šalį svetimos karūnos. Taigi, atsirado nauja kliūtis vainikui gauti. Atkrito krikšto sąlyga, bet skersai kelio atsistojo Lenkija, davusi Lietuvai krikšto rūbą ir paėmusi krikštynų mokestį—Krėvos sutartį. Pagal tą sąstą, kurį ir Vytautas pasirašė, Lenkijos karalienė Jadvyga Lietuvą laikė savo kraičiu. Juk Jogaila pas ją atėjo į užkurius! Dėlto ji net reikalavo iš Vytauto duoklę mokėti — prisipažinti, kad jis nėra savarankis Lietuvos valdovas, o tikrai svetimo turto valdytojas. Kaip jis dar gali galvoti apie savarankišką karaliaus vainiką?

Ką Vytautas turėjo į tai atsakyti? Ar neturėjo jis prikišamai parodyti, kad po šešerių metų, kai gavo valdyti Lietuvą, padėtis joje pakitusi? Štai, Lietuvos bajorai jį skelbia karalium. Vokiečių ordinas, ligi tol jam buvęs priešiškas, dabar su juo susitaiko, taikos taure girksnoja ir jo karūnacijai pritaria. Ar tai nerodo, kas yra tikrasis šalies valdovas ir kokį jis turi pasitikėjimą pas savo žmones ir priešus? Salyno aklamacija (šūkavimas skelbiant ką karalium) ir turėjo šį tikslą. Ji buvo paties Vytauto siekta ir norėta, kaip už-

braiža tolimosnio siekinio, į kurį jis eis nesustodamas, bet eis atsargiai ir apdairiai, kad be laiko su lenkais nesipyktų.

KARTAIŠ mums kaip akmuo po kojomis kliūva tas Vytauto bičiuliavimasis su lenkais ir net keli nauji sutarčiai, vadinamų unijų, aktai. Ar negalėjo jis anksčiau tų apmaudžių santykių užraukti ir Lietuvos karaliūm vainikuoti?

Realūs politikai, — o Vytautas buvo vienas iš jų, — yra santūrus ir įžvalgūs: jie tesiskaito su faktais, kad ir nemaloniais, jei iš jų pramatoma nauda. O Vytautui kurį laiką buvo naudingiau turėti gerus santykius su Lenkija ir neturėti vainiko. Vainikas nebūtų jam palengvinęs spresti tų problemų, nuo kurių daug priklausė, ar karaliaus vainikas bus tik puošmena, kurią bet kas gali nuo galvos nužerti, ar reali jėga. Tokia jau buvo didžiųjų Lietuvos kunigaikščių tradicija, kad jie labiau mėgo būti stiprūs negu vainikuoti. Ir Vytautas neišsuko iš to kelio.

Kartą vokiečių imperatorius Zigmantas Luksemburgietis pasikvietė Vytautą į Kezmarką (Slovakijoje) ir pasiūlė jam karaliaus vainiką. Jokių sąlygų nestatė: imk ir vainikuokis! Bet ta karališka šlovė būtų buvusi apmokėta nesantaika su Lenkija prieš pačias Tanenbergo kautynes (1410). Norėta sukičvirtyti du susitarusius sąjungininkus — Vytautą ir Jogailą. Dar nepasivitsus, Vytautas sėdo ant žirgo ir išėjo į namus — apie 800 kilometrų kelio. Pakeliui jis sustojo Krokuvoje ir viską išdėjo Jogailai. Jokia vilionė negalėjo jo sulaukyti nuo smūgio, parengto Vokiečių ordinui, kuris buvo įpraus imperatorių Zigmantą "patarpininkauti". Karaliaus vainikas turėjo būti Vytautui kyšis. Jis jo neėmė, kol į savo rankas tvirtai suėmė patį Vokiečių ordina.

Taip Vytautas sprendė vieną klausimą po kito, vis daugiau įgydamas jėgos ir garbės. Vokiečių ordinas buvo negyvai sulamdytas. Maskvoje sėdėjo jo duklė Sofija, savo sūnų Vosylių pavedusi tėvo globai.

(bus daugiau)

ISPŪDINGOS ISKILMĖS MARIANAPOLY

Marios šventė ir Lietuvos krikšto minėjimas

Rugsėjo 9 popietė buvo šilta ir saulėta, tai atrodė, kad ir pati gamta buvo prisidėjusi prie Tėvų Marijonų ruošųjų iškilmų. Dėl to Marijos šventė ir karaliaus Mindaugo Lietuvos krikšto 700 metų minėjimas galėjo vykti atvirame ore.

Šia pirmąją Marijos šventę Tėvai Marianapolyje įveda švenčiausios Mergelės Marijos garbei metinę šventę artimiausį Dievo Motinos gimimo šventei sekmadienį ir įsteigia Marijos šventovę, kurią maldininkai galės kiekvieną dieną lankyti ir prašyti Dievo Motinos užtarimo bei malonių. Laikinoji šventovė įrengta netoli kolegijos rūmų, prie italų krikščionių darželio sienos pastatytoje grotelėje.

3 val. po pietų, maldininkai susirinko kolegijos koplyčioje, kur buvo pagarbintas šv. sakramentas ir susiformavo eiseną. Providence lietuvių parapijos kleb. kun. J. Vaitekūnis nešant monstraciją ir chorui bei visiems maldininkams giedant "Garbė ir šlovė", procesija pajudėjo šventovės link. Ten Waterbury lietuvių parapijos choras ir kvartetas, vadovaujami prof. A. Aleksio, giedojo bažnytinės giesmės. Kun. J. Vaitekūnas sukalbėjo rožančių ir šv. Mergelės Marijos liitaniją. Prel. P. M. Juras pasakė pamokslą apie Marijos kultą ir šventoves Lietuvoje. Pamokslininkas maldininkams priminė, kad Lietuva ne be reikalo yra vadinama Marijos žeme, nes visa Lietuva yra nusėta Marijos šventovėmis. Daugiausia maldininkų sutraukdavo Vilniaus Aušros Vartai ir Šiluvos Šilinės atliečiai, bet šių lietuvių turi labai daug plačiai pagarsėjusių šventovių

ir atliečių: Pažaislio — Kamenulinė, Rumsiškių — Trokinė, o be šių — Pivašiūnai, Krekenava, Žemaičių Kalvarija ir kitos šventovės. Pamokslininkas kiek ilgiau apsisėjo prie Šilinės atliečių šiluvoje ir pastebėjo, kad Tėvų Marijonų rūpesčiu steigama panaši šventovė šiame krašte gyvenantiems lietuviams. Šventei parinktoji Marijos gimimo diena lietuviams turi būti itin brangi, nes Nepriklausomoje Lietuvoje ta diena buvo ne tik bažnytinė, bet ir tautinė šventė.

Po pamokslų, kun. Vaitekūnas paskaitė lietuvių pasiaukojimo šv. M. Marijos širdžiai tekstą ir maldininkus palaimino šv. sakramentu. Po trumpos pertraukos, koplyčioje kolegijos rūmų pusėje, didingoje kolonadoje įruštoje estradoje prasidėjo karaliaus Mindaugo Lietuvos krikšto 700 metų sukurtųjų minėjimas. Pradžiai minėtasis Waterbury choras sugiedojo Amerikos himną ir vyrų kvartetas Maiorionio "Lietuva brangi, mano tėvyne". Po to sekė prof. S. Močiūnaitis paskaita apie Lietuvos krikštą.

Pirmasis lietuvis, kuris sušlapo, kad Lietuva negalėsianti be krikšto išlaikyti, ir buvo Lietuva vieno kunigaikščio valdžion sujungęs Mindaugas. Jis su savo šeima ir daugybe bajorų apsikrikštijo, įsteigė bažnytinę Lietuvos provinciją ir gavo iš popiežiaus Inocento IV karaliaus vainiką. Deja, jam nepasisekė savo darbo užbaigti, 1263 metais, sukilę krikštui nepalankūs kunigaikščiai, nužudė karalių Mindaugą ir išžudė visą jo šeimą. Bet pasėtoji sėkla nenuvyto ir krikščionybė, nors labai silpnai

laikėsi, kadangi Mindaugo valdovai jos taip uoliai nerėmė. Bet vis dėl to krikščionybė Lietuvoje po jo visiškai nebuvo užgesusi.

Po to sekė prof. kun. Stasio Ylos paskaita, kurioje prelegetas daugiau apsisėjo ties Mindaugo krikšto pasekmėmis, kad vėlesnieji Lietuvos valdovai, nors patys ir buvo pagonys, krikščionybės ne tik nepersekiojo, bet net bažnyčias statė. Ypatingai pabrėžė Vytauto Didžiojo pagarbą Dievo Motinai: jis savo karaliumi karūnavimo dieną kaip tik buvo pasirinkęs Marijos gimimo dieną. Be to, prelegetas išskė mūsų Bažnyčios kovingumo pobūdį ir jos didžiulius šulius: vysk. Merkelio Giedraičio sekmingą kovą su protestantizmu ir vysk. Motiejaus Valančiaus kovą su pravoslavia, bei mūsų tautos rusinimu. Prelegeto žodžiais tarant, nedaug yra pasaulio tautų, kurios amžių būvyje tiek kovojusios ir Bažnyčiai tiek aukų sudėjusios,

kaip lietuvių tauta. Pabaigęs savo žodį, kun. Stasys Yla paskaitė Lietuvos Krikšto maldą. Po jo, Tėvų Marijonų Amerikos Provincijos provinciolas, kun. J. Jančius padėjo višiemis vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie Marianapolio suruoštųjų iškilmų. Dar choras ir moterų kvartetas sudainavo lietuviškų dainų, ir visiems sugiedojus Lietuvos himną, minėjimas baigėsi. Šventę ir minėjimą vedė kun. A. Gurskys.

Atsilankymu iškilmės pagerbė: prel. Ambotas, prel. Juras, kan. M. Vaitkus, kun. J. Vaitėkūnas, kun. Juraitis, provinciolas kun. Jankus, kun. Yla, kun. Pranskus, kun. Martinus, kun. S. Vembrė, N. P. M. Marijos seserys su motinėle Aloyza ir arti trijų šimtų maldininkų.

Marianapolio vadovybė širdingai dėkoja gerbiamesiems prelatams ir visiems kunigams, prelegetams, prof. A. Aleksui, Waterbury choro dalyviams, vyrų ir moterų kvarteto solistams, o taip pat ir visiems pagerbusiems Marianapolio maldininkams ir svečiams.

LŪZIS KNYGNEŠIŲ TRADICIJOJE

Vargu ar rasime kitą tautą pasaulyje, kuri turėtų tokią garbingą tradiciją kovoję už raštą, kaip lietuvių tauta. Si-biro taigose, kalėjimuose kentėjo, mirė lietuvis už šventą kiekvieno žmogaus teisę — skaityti knygą, įsigyti knygą.

Mūsų knygnešių bangas ilgų metų kančioje sudarė pilkietį didvyriai: ūkininkai, siuvelėjai, keliaujanti iš kiemo į kiemą, amatininkai, elgetos, moterys iš pašventorės. Nuostabus įvykis tautoje: jos žibintą šviešai ir tiesiai kėlė pilkųjų didvyrių rankos.

Su šiais pilkaisiais didvyriais pirmosiose eilėse žengė Daukantas, vysk. Valančius, vėliau varpininkai, sargininkai, viltininkai ir kiti. Ir tai sudarė pagarbą ir meilę raštui, lietuviškam raštui, kuris mus prikelė ir apšvietė.

Be skambių šūkių, be didelių kalbų lietuvių tauta įvertino pilkųjų didvyrių pastangas, kartu pamildama ir lietuvišką raštą. Kas buvo mums garbin-gesnio, vertingesnio mūsų ko-voje už lietuvių tautos žodį, laisvę, jei ne raštas?

Bet tai gražiai ir garbingai

tradicijai buvo suduotas skaudus smūgis, kai tulos įstaigos ir vadai pasiūvė lietuvišką raštą platinti su valdžios galybės įtaka. Atrodė, buvo nebesitikima sena knygos meilė, gerų raštų jėga — pasiekti skaitytoją gera valia.

Dabar gal ir nevertėtų tautai atsiminti, nes gi nebeturime valdžios, kuri įsakytų pirkti įjyzaus valstybės vyro raštus ar valdžiai naudingos min-ties knygelių kūrė, bet tautai priminė šių dienų mažą žinutę, tilpusi Rasteno "Dirvoje".

Kuri viltis?

Taigi, Rasteno Dirvoje pas-kelbta, jog suorganizuota spau-dos bendrovė Viltis. Kiek mums žinoma, buvo dvi Vilties bendrovės: viena — Vilniuje garbingai tęsusi lietuviško rašto tradicijas, kita — tautininkų valdymo metais platinusi raštus valdžios spaudimo priemonėmis, taip sakant, sesuo Pažangos bendrovės, kurios akcijų pirkimas taipgi sklidio policijos ir įsakymų pagalba.

Kurias tradicijas ir kurios Vilties tęs naujai Rasteno, Gaidžiūno, Smetonos (Jr) ir kitų senesniai įsteigta bendrovė? Atrodė, bus tęsiamos antrosios Vilties tradicijos, nes ir vardai ir vadai tie patys.

Kaip jau buvo tarta, tautininkų laikų Viltis, Pažanga skaudžiai pažeidė lietuviško rašto tradicijas — įsakymų, represijų pagalba platinama raštus, cenzorių patikrintus. Nėra ir kalbos, koks tai buvo liūdis lietuviško rašto garbin-goje tradicijoje, kiek tai suža-lojo gilų jausmą lietuviškam raštui.

Neturime noro, gal ir reika-lo mokyti redaktorių ir Vilties bendrovės steigėjų p. Rasteni, ar kitą jo žygių palydovą, tačiau mums tikrai rūpi lietuviškas raštas, kuriam puoselėti negailime jokių pastangų, — todėl ir iškėlėme klausimą: kuri Viltis atgaivinta Clevelande, antrosios — tautininkiškos Vilties vadų ir veikėjų?

Gal nebus nusikaltimas, jei pastebėsime, kad Vilties vardas ne vieną kultūrininką, skaitytoją grąžina prie Vilties, Pažangos bendrovių, kurios vargu ar prisidėjo prie pagili-nimo lietuviškų raštų ir kny-gnešių garbės palaikymo?

Ne atsitiktinai paminėjome Vinco Rasteno pavardę, kaip mokytoją, kuris savo savait-raštyje Dirvoje beveik kiekvie-na proga, beveik kiekvienam veikėjui, kultūrininkui randa proga patarti, pamokyti, pa-barti. Tai, žinoma, šauni parei-

ga, nes ne kartą Rastenis pa-mokė VLIKą ir vyskupus, ir Amerikos Lietuvių Tarybą, o jau atskiriems kultūrininkams, visuomenės veikėjams, profesoriams, rašytojams Rasteno patarimų visada užteko kaupi-nai. Bet atrodo, kad jis pats, kaip trečiosios Vilties spiritus movens, vargu ar tiksliai bus padaręs, pasirinkdamas spau-dos bendrovei Vilties vardą. Negalime nepastebėti, kad Vilties - Pažangos bendrovių veik-la buvo liūdis garbingoje kny-gnešių tradicijoje, kuris nevertėtų kartoti, priminti. Mus net stebina, kaip šito momento ne-pastebėjo visur, visada miklus V. Rastenis?

Brockton, Mass.

• Parapijėje mokykloje mokslas pradėtas rugsėjo 12 d. pamaldomis šv. Roko bažnyčioje. Pamaldas laikė ir pamokslėlius lietuvių ir anglų kalba pasakė klebonas kun. Pr. Strakauskas. Šiemet mokyklą priaugo dar septintas skyrius ir 30 naujų mokinių. Iš viso yra dabar įsiregistravusių 180 mokinių. Mokytoja Nukryžiuotojo Jėzaus seselės, kurių dabar dar viena padidėjo — seserim Aloyza, atkelta iš Cambridge, Mass.

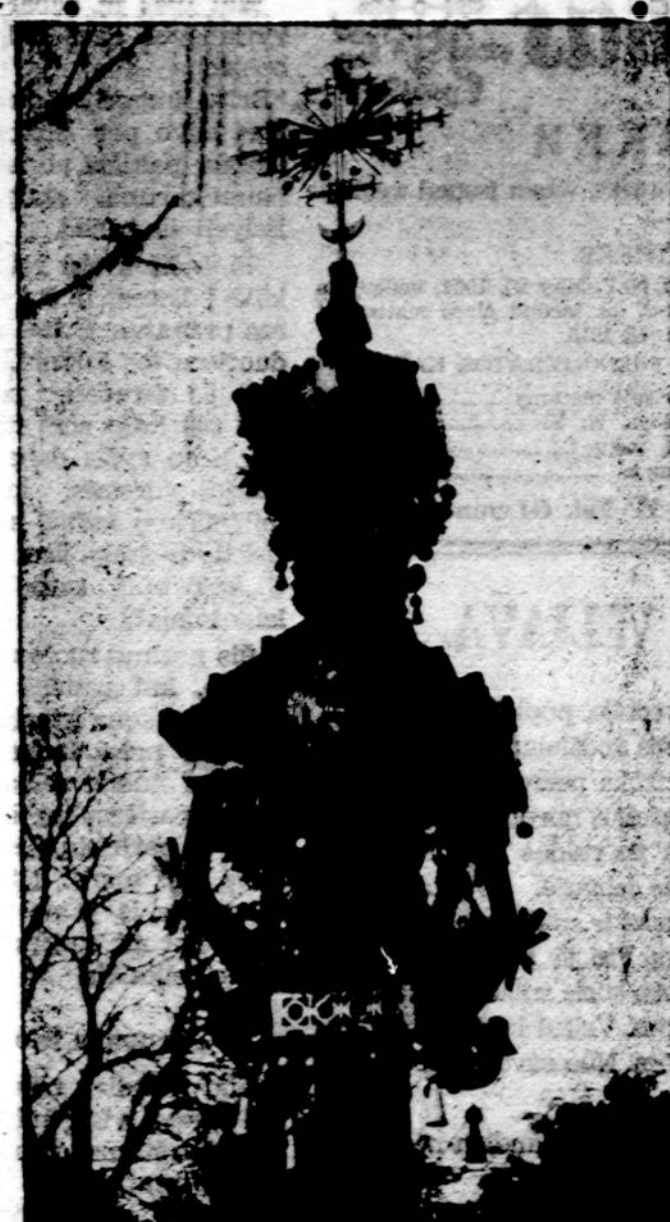
• Kalėdų parapijoje pradėtas praėjusią savaitę. Parapijos žiniose pranešama gatvė ir diena, kada lankoma. Lankomos šeimos prašomos tuo metu būti namie su tėvais ir vaikais.

• Julija Jakavonytė, surinkusi reikiamų parašų skaičių, įteikė prašymą praveisti rinkimus, kad savo pareigoms miestų valdyboje (assessorių pirminkės) ji būtų pastoviai pas-kirta. Vietos laikraščiai jos pa-stangas šiltai parėmė. Miesto valdyboje ji jau dirba 18 me-tus.

MARIJA KALBA PASAULIUI

• Nauja knyga apie Marijos apsi-reikimą Fatimoje. Knyga parašė Dr. L. Fonza da Fonseca. Išvertė kun. M. Vembrė. Knyga yra išversta į daugelį kalbų. Lietuviškas vertimas yra gausiai iliustruotas. 264 psl. Didelio formato. Kaina 2 doleriai. Kas nori žinoti, kodėl pasaulyje dabar taip neramu ir ko žmonės dar gali sulaukti, tepaskaito tą knygą. Laiko nedaug beliko — 1960 m. bus atidengta ta didžioji paslaptis. Nereikia laukti akis užsirišus. Skaitykite jau dabar šią knygą.

Knygą galima užsisakyti šiais adresais: "Darbininkas", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.; 366 Broadway ("Darbininko" atstovybė), So. Boston 27, Mass. Ji dar gau-nama Bostone: 326 Broadway (Lithuanian Furniture Co.), 373 W St., (Mrs. Jones) ir 391 E. 5th St. (Mrs. Grubinskas).

Lietuviško kryžiaus koplytėlė

Bažnyčia ir pasaulis

Amerikos indėnų apaštalas T. Junipero Serra, miręs 1784 m., yra rimtas kandidatas į šventuosius. Jo kanonizacijos byla sklandžiai eina pirmyn. Šis uolus pranciškonas dirbo Kalifornijoje 9 misijų srityse. Jo nuopelnai yra dideli ir kultūros bei civilizacijos ugdyme tos šalies vietinių gyventojų ir ateivių tarpe.

Berlyno vyskupijai dabar priklauso 663 tūkstančiai katalikų. Jų didžioji dalis gyvena šiaurės geležinės uždangos. Katalikus aptarnauja 353 kunigai. Be to, dar yra 43 vyrų ir moterų vienuolių bendruomenės. Anoj pusėj geležinės uždangos pastoracinis darbas komunistų visokiais būdais trukdomas.

Frankfurte, Vokietijoje, pr. testantai, nusižūrėję į katalikų Bažnyčioje veikiančias vienuolijas, įsteigė moterų vienuolių kongregaciją, kuri jau turi 51 narę. Jos vadinasi "Marijos seserys", nešioja juodą drabužį ir baltą antgalį. Pažymėtina, kad prieš pasizadėdamos visą amžių pasilikti šioje vienuolijoje, jos pereina 4 metų bandymą. Be to, kaip ir Katalikų Bažnyčios vienuoliai, šios kongregacijos narės laikosi evangelikų patarimų: neturto, skaitybės ir klusnumo. Tikrai keista, kad Liuteris, savo aistrų paveiktas, paniekino vienuolinių gyvenimą, o jo sekėjai po tiekų šimtmečių vėl jį galvina.

Šveicarų Episkopatas, besirušiant III Taut. Eucharistiniam kongresui, išleido tikintiesiems ganytojinį laišką, kuriame raginami visi, jauni ir seni, paskirti asmenys ir bendruomenės, šia proga padauginti savo maldas už tautų taiką. Toliau tikintieji yra raginami melstis, kad rugsėjo 30 d. įvykstančiame kongrese visi Šveicarų katalikai pareikštų višai savo meilę ir ištikimybę Kristui, esančiam Eucharistijoje.

• Msgr. Beck, Brentwood vyskupas, Anglijos episkopato įgaliotinis mokyklų reikalams, savo pasikalbėjime su "Catholic Herald" korespondentu pareiškė, kad anglų politinių partijų vadai šiandien labiau atsižvelgia į katalikų rinkėjų nuomones, negu pastaraisiais metais. Trijų didžiųjų Anglijos parlamento partijų vadai parodė visišką katalikiškų mokyklų problemoms supratimą.

KIEKVIENAS ĮSIGYKITE KĄ TIK IŠEJUSIĄ POEZIJOS ANTALOGIJĄ "ZEMĖ"

ZEMĖJE savo brandžiausią kūrybą spausdina: Juozas Kekštas, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka Niliūnas, Vytautas Mačernis ir Henrikas Nagys.

Antalogiją redagavo Kazys Bradūnas. Studijinė (apie 65 puslapių) antologijos įvadą parašė Juozas Girnius.

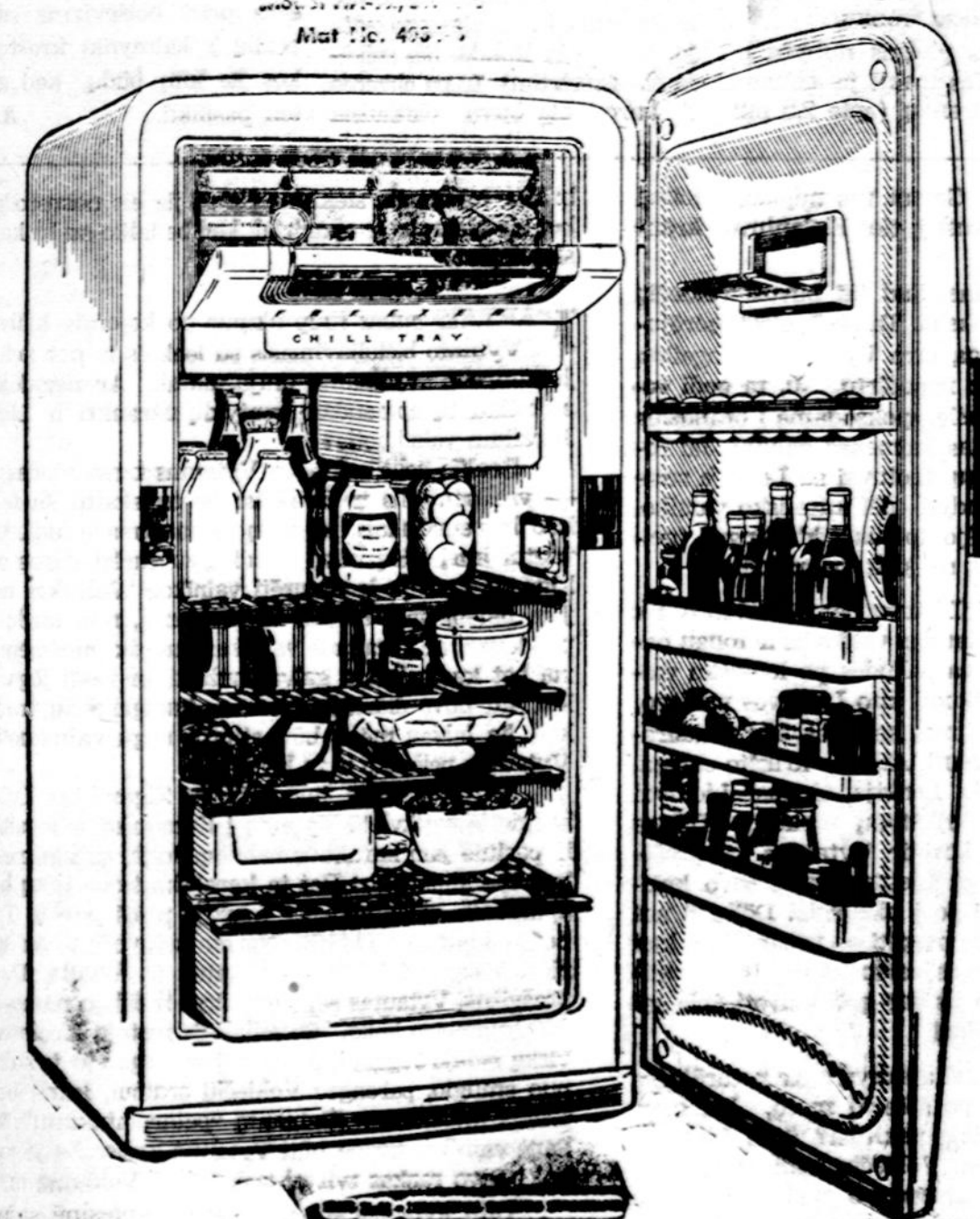
Knyga yra iliustruota ir atspausdinta dviem spalvomis. 200 puslapių. Kaina \$4.00. Žemė galima įsigyti pas leidėją — "Lietuvių Dienas", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., pas L. D. magazino atstovus ir šio laikraščio administraciją.

LITHUANIAN FURNITURE Co

yra įgaliota pristatyti Jums į namus 10 dienų išbandymui šį naują, 1951 metų modelio, garsios firmos

INTERNATIONAL HARVESTERS

ŠALDYTUVA (REFRIGIRATOR) ir \$7.00 vertės šaldyto maisto visiškai veltui!

Taip, nemokamai. Jei Jūs ateisite šitą savaitę į LITHUANIAN FURNITURE krautuve, pasirinksite vieną iš 7 modelių refrigiratorių, tai mes Jums jį pristatysime į namus su \$7.00 vertės šaldyto maisto. Po 10 dienų, jei refrigiratorius patiks, Jūs jį galėsite nupirkti labai lengvomis sąlygomis, o jei nepatiks, mes jį atsiimsime ir Jums nė centas nekainuos, bet dar galėsite pasiimti šaldytąjį maistą už leidimą demonstruoti refrigiratorių savo namuose.

Tik INTERNATIONAL HARVESTERS drįsta duoti tokį nepaprastą pasiūlymą, nes žino, kad jų 1951 metų modeliai yra ne tik nauji, bet ATEITIES refrigiratoriai. Gražių modernių linijų, ekonomiškais, mažai vietos užima, bet viduje turi daug talpos ir visokių nepaprastų patogumų. Rankenos spalva galite pasirinkti iš vaikoriškės spalvų ir pritaikyti prie virtuvės.

NELAUK, ATEIK, PAMATYK, IŠSIRINK, UŽSISAKYK!

Septyni skirtingi modeliai — septynios skirtingos kainos, pradedant nuo \$219.95.

Todėl, ateik ar kreipkis telefonu.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

326 - 328 W. BROADWAY, (tarp D ir E) S. BOSTON, MASS. Tel. SO 8-4618

PACIFIKO PAKRANTESE

Kun. L. JANKUS

Per šios vasaros atostogas teko pakeliauti nuo pat Meksikos ligi Kanados visu pajūriu ir pasidairyti vakarinėje JAV dalyje Pacifiko pakrante. JAV turi gana daug pasaulinio masto rekordų. Vieni jie iš Kūrėjo kiti iš žmogaus rankų kilę. Visko nei ant jaučio odos nesurasyti. Va, netoli San Diego yra neseniai atidaryta didžiausia pasaulyje "Palomar" observatorija. Joje sekami žvaigždžių keliai, iš kurių šviečia ateina per bilionus metų. Šiuo metu, sakoma, į didžiulius žiūronus lindo uodas ir savo kojytėmis kiek apgadino stiklus, tai mokslininkams visos žvaigždės atrodė miglotos. Esą, reikės specialaus remonto. Taigi, ir didžiausi teleskopai lengvai pažeidžiami.

Los Angeles uostas vadinasi San Pedro (sv. Petro). Tai didžiausias pasaulyje uostas, žmonių rankomis pastatytas. Čia ne tik mašinos viso pasaulio laivai, bet jie simtai ir įplaukia ir išplaukia ir inkarą įmesti gausiausiai tur būt, pasaulyje čia sutelpta: šis uostas yra geriausias pasaulyje apsaugotas. Gal jame ir atominės bombos pakrautos greitai eksportui į Rytus. Kai pirmieji kariai vyko į Korėją, tai visas iškeliavimas buvo net per televiziją transliuojamas. Šiandien ir uodai į tą uostą patekti be specialaus leidimo sunkoka. Tarp ko kito, Kalifornijoje uodas labai retai sutinkamas.

Apie Hollywoodą nerašysiu. Visi žino, kur ir kaip žvaigždės gyvena, kur jos tuokiasi ir kur vyksta skyrybos. Hollywoodo darbo sąlygas galima lengvai pamatyti, o pacios žvaigždės pasirodo scenoje premjerų metu ir kalėdiname parade. Tada jos barsto miniai sidabrinus pinigus. Kitos išbarstančios iki 20.000 dolerių per porą valandų. Mačiau jų procesiją, bet sidabrinio pinigų nepagavau, ne į tą pusę metė.

Dideles upės, tik be vandens

Visa pietinė Kalifornija garsi savo upėmis, kurios didelės ir plačios, perjuostos milžiniškais tiltais. Toms upėms vieno dalyko trūksta — vandens. Sausos, kad net rudeni gali kiaušinius ritinėti. Gal dėl to, kad tiltams gėdos nebūtų, San Francisko jie pastatyti ant okeano, ant jūros. Ir tilteliai, tegul juos bala: vienas brangiausias pasaulyje, dėl to net auksiniu vadinamas (Golden Bridge), kitas auksčiausias, kitas pats ilgiausias pasaulyje, apie 20 mylių. Kai ant vieno galo užvažiuoji, tai nei kito galo nei kito kranto nematyti. Po tų tiltų apacia ne tik šlapia, bet ir didieji pasaulio laivai supasi.

Šiaurinė Kalifornija garsi sekvojos medžiais. Čia jie ir auksčiausi pasaulyje ir storių si seniaus. Kai kurie medžiai jau karaliaus Saliamono ar Dovydo laikais buvo stori (turi apie 4000 metų).

Per dykumą — su ausintuvu ant galvos

Kalifornijos pajūriais, pamariais gana vėsu, bet vos tik nuo kranto nutolsti, labai karšta. Tada žmonės nuo karščio visai gelbstisi, bet tai nėra jau taip paprasta. Gyvenamuosiuose namuose įtaisyti specialūs ausintuvai, automobiliams kabina maišai su ledu. Kai ledai sutirpsta, vanduo supilamas į radiatorius, nes kitaip motoras perkaista ir atsiskalo vežti. Į automobilio vidų deda taip pat ledų, tik šie geresnės rūšies: kai ištirpsta, tai ir vandens nelieta. Žinoma, į pilvą žmonės taip pat kemsą ledus, tie jau yra gerokai pasaldyti, visokių spalvų ir visokio skonio. Per dykumas keliaudami, kai kas prisikabina lyg asilo ausis, tokius specialius ausintuvus. Juos galima ir pasiskolinti ar išsinuomoti.

Krosnimis šildomi sodai

Visa Kalifornijos gražybė yra daugiau Amerikos technikos darbas. Vanduo, pumpuojamas iš už šimto mylių, gaivina ne tik kiemo žoleles, bet ir visus gyvius. Iš žemės vidurių pumpuojamas benzinas suka mašinas. Kai kur pašta traukiama net iš jūros dugno. Kai palais-toma, tai čia auga ir įvairi šil-tų kraštų augmenija; daug cit-rinų, apelsinų ir pan. Tačiau žiemos laikais tiems augalams šalta. Tada amerikietis už-kuria krosnis, kurios išdėsty-tos gana tankiai, ir užrūksta Kalifornijos slėniai žiemos mė-nesiais, kaip pragaros priean-gis. Dirbtinis šildymas, sako, labai padeda, ypač žydėjimo metu.

Vaisiai Kalifornijoje nėra pi-gesni kaip kur kitur. Pagaliau, jų į bet kurį sodą patekęs ir negausi nei dovanai nei už pi-nigus. Eik į krautuvę ir mokėk nustatytą kainą. Pats sodų sa-vininkas neturi teisės apelsiną pasiskinti. Viskas sutvarkyta bižniskai.

Kalifornijoje susispietę dau-giausia pietinės Europos imi-grantai: italai, ispanai, graikai. Pirmieji šeimininkai — indėnai jau išnyko, kitos tautybės sudaro mažumą. Didžiausia dauguma tai meksikiečiai. At-virai sakant, Kalifornija yra gana meksikoniška ne tik gy-ventojų, bet ir kultūros, vjeto-vardžių bei istorinių atžvilgiu. Kalifornija dar iki šiol drums-čia Amerikos ir Meksikos draugiškumo vandenį. O ta-čiau meksikiečiai labiausiai nu-sukūrę Kalifornijai: jiems mo-kami menkliaus atlyginimai už darbą ir pats darbas, blogiausias jiems tenka, jų lūšnos za-na skurdžios ir vaikų nuplyše. Gal dėl to, kad tiems vargšams ir darbui sumanoma trūksta. Todėl jie ir nustumi-ami į šalį, nors šiaip jie širdingi ir atviri.

Pacifiko pakrančių lietuviai

Kaip pradedės, tetos ir se-nuoliai, tap ir paskutiniojo ka-ro tremtiniai pasiskleidė po vi-są pasaulį. Visur tų lietuvių e-sama, tik gana sunku kartais juos atrasti. Nuo pat Meksikos iki Kanados visu pajūriu tesia-si dykumos, tik atskirais maz-geliais išsidėstę miestai, su-jungti plačiais keliais. Labiau į šiaurę, daugiau žalia, kai pie-tuose ir karvutėms tenka pešti jau geltoną žolytę, kuria, vos išdygusia, mes jau turėtume šiaudais vadinti. Per kelis šim-tus mylių čia nerasi vejės, nei žalios atkrantės atsistės. Ta-čiau, kur tik didesnis žmonių susibūrimas, ten būtinai bus ir viena kita lietuvių šeima.

San Diego ir jo apylinkėse yra bent keli jauni ir energingi lietuviai kunigai. Kiekvienoje klebonijoje jie žinomi, nes du daktarai dirba vyskupo įstai-goje. Mūsų pasididžiavimui, lietuviai nesutinkami tarp el-gėtų ar valkatų. Visi, geriau ar blogiau, bet stovi ant savo ko-jų. Kiti turi rezidencijas, kurių Lietuvos grafai jiems pavydė-tų, jei, iš karstų sukilę, jas pa-matyti.

Kalifornijos lietuvių sostinė be abejonės yra Los Angeles. Čia veikia visi lietuviškieji sambūriai. Čia, gali sakyti, yra reprezentuojama visa lietuvių tauta. Visą rasį, kas tik tau kelionėje ar pastoviau apsigy-vanus reikalinga. Po didelių pastangų čia išdygo ir lietuviš-koji šventovė. Ji labai panaši savo išore į lietuvišką koplytė-lę, tik pastatyta ne ant stulpo, o ant mažo kalnelio. Nors Los Angeles veikia, tur būt, visu vardu ir pakraipų organizaci-jos, bet yra dar labai daug ir "neiširtų" plotų. Kitaip sa-kant, dar daug lietuvių yra ne-suburti, net nežinomi. Jei lie-tuviškai kalbėsi, ar lietuvišką ženklielį nešiosi, tai nuolat ko-kia staigmena ištiks. Prie ta-vęs pribėgs nepažįstamas ir

Lietuvių jaunimas soka tautinius šokius

prisipažins lietuvis esąs, tik motypos kalbą užmiršęs, gyve-nas netoliese nuo čia ir nieko nežina, kad Los Angeles ir daugiau lietuvių esama ir pa-rapija bei organizacijos yei-kiandios. Taigi, pačioje lietu-vių sostinėje yra dar daug ne-atrastų lietuvių. Klebonas ir "Lietuvių Dienos" teturi tik po kelis šimtus savo sąrašuose, o čia yra per kelis šimtus ne kelioli-ka tūkstančių, kurie lietuviš-ko kumo nesigėdija. Tiesa, kai ku-ris net organizuotai Staliną savo tėvu vadina.

Pagaliau net tokioje Santa Barbaroje staigmenų netrūks-ta. Žiūrėk ir "užlipi" ant tau-tiečio, kuris čia puikų namuką beturi, gerą tarnybą. Gal pa-tekas į masonų eiles, kad per metus nesužinojo, jog čia ir lie-tuvio katalikų kunigo esama.

Pirmomis po karo dienomis Vokietijoje visi stengėsi nešio-ti savo tautinius ženklelius. Ta-da buvo lengva savo tautiečius atpažinti, pagalbos gauti ar kam įj suteikti. Deja, Ameri-koje visokie ženkleliai ne ma-doje. O labai pravartu, ypač toliau keliaujant.

Mes galime didžiulius savo geru susiorganizavimu. Viso-kie centrai, suvažiavimai, viso-kie laikraščiai. O vis dėlto dar daug darytina, kad tos nutrup-jusios šakelės vėl prie kamieno kaip nors galėtų būti prijung-tos. Gal prarado tikėjimą, gal užmiršo ar net neįsmoko lietu-vių kalbos, bet ir iš veido ir iš širdies jie tikri lietuviai, mūsų broliai. Va, čia ir iškyla Pasau-lio Lietuvių Bendruomenės or-ganizavimo paskubinimas.

Visai aštri yra idėjiškai nu-tohusių susigrąžinimo proble-ma. Paplakame mes paraudu-sius savo brolius, tik kad tuo paplakimu juos gal dar labiau pakaitiname į raudonumą. Žiū-rėk, privčiai sutiksi, kaip bro-lis, o viešai jau jis tavo mirti-nas priešas. Lietuviško širdin-gumo, atvirumo, vaišingumo nei svetimas dangus nei žmo-nės svetimi nepajęs nušlopinti. Per jį puikiai galima būtų laimėti lietuvių Lietuvai, tik kol kas tų pozityviųjų kelių mažai iškome.

DAUGIAU KNYGŲ JAUNIMUI

Apie visokias knygas buvo spaudoje kalbėta. Reikia ro-manų, mokslo veikalų, reikia pakartoti klasikus. Tačiau ši-tam knygų karštyje užmiršta-mas jaunimas. Jam pirmiausia reikia knygų!

Mūsų jaunimas jau po trup-tį įkerta angliškai, tad tuoj ir stveriasi naujos angliskos lektūros, komikų, bet šie dažniausiai tokie tušti ir ne kenk-smingi jaunuoliui. Toliau grie-biasi nuotykių literatūros. O jos Amerikoje kalnai. Pra-griaukime šią krūvą, ir didelį jos daly pamatysime tik pisto-letus, plėšimus. Tad privalome susirūpinti, ką skaityti mūsų jaunimas ir ką jis turi paga-liau po ranka lietuviško.

Grynai lietuviškos literatū-ras trūksta mūsų jaunimui. Reikia per naują perkurti vi-sas legendas, pasakas, ro-mantiškus pasakojimus apie mūsų kraštą ir miestų įkūri-mus. Vairų literatūroje turi atsispindėti visa krašto praei-tis, suverta ant idėjinio siūlo. O šis siūlas toks visiems aiškus — tėvynės meilė ir žmogiška-sis taurumas.

Paaukliai rekaliauja kitokios knygos, kur būtų į viską giliau

Trijų savaitių maža, kad bū-tų galima aplankyti ir geriau pažinti Kolifornijos lietuvius, jų problemas pastudijuoti. O tai dėl to, kad kaip ir kitur A-merikoje, taip ir Kalifornijoje visi pašėlusiai įjungti į darbą. Per visas dienas darbovietėje, vakare pavargę. Taip ir prabė-ga amželis. Sitokiose sąlygose ir aukštesni tikslai kaip: religi-ja, tautiškumas, savi papročiai, pamirštami. Juo labiau, kai tenka išsibarsčius gyventi, ne-jučiomis svetimoje bendruome-nėje išstipsta.

Katalikybės padėtis

Katalikybė Kalifornijoje gy-vena misijų laikotarpio pabaig-ą. Parapijos baigia formotis, statomos naujos bažnyčios, mokyklos, ligoninės. Tur būt, niekas pasaulyje neturi tiek statybos projektų (ir statybos skolu) kaip Kalifornijos katali-kai. Viešoji opinija katali-kams nėra palanki. Kalifornija yra vienintelė USA valstybė,

DURYS PRASIVĖRĖ

Vasara praėjo, taip greitai praskrido lyg kregždės. O bu-vo gera stovyklauti, nerūpes-tingai siausti gamtoje, susiras-ti naujų bičiulių, dainuoti, pri-siminti tėvynę. Bet štai par-kuose byra lapai, ir vakarais toks apsitraukęs dangus.

Jau ruduo. Iš laukų darbi-ninkai traukia į namus, ir mes traukiame į mokyklą. Jau pra-sivėrė visur durys, ir jauni-mas susėdo suoluose.

Kietas jis ir šaltas, bet per visus metus jame sėdėsi ir dirbsi. Štai, užskleisdamas gražius vasaros puslapius, pa-sitiki savo bičiulį suola drau-giškai. Jis yra priekalas, ant kurio gali nukalti savo ateitį. Jaunuoli, kalk drąsiai, smok visa jėga, nes dabar tavo me-tas dirbti. Kas jaunystėje ne-dirbo, veltui jis norės vėliau prisivirti savo draugus. Jis bur nuo visų atsilieki!

Tiesa, sunku keltis, sunku skubėti į mokyklą, o dar sun-kiu mokyti, kai to paties am-

kur kat. mokyklos laikomos biznio įstaigomis ir turi mokė-ti gana didelius mokesčius. Los Angeles arkivyskupija už mokyklas moka valdžiai per šešis šimtus tūkstančių doli-rių kasmet. Šiemet buvo ban-dyta administraciniu keliu tuos mokesčius kaip nors pa-naikinti, bet kilo didelis triukš-čas, ir iš visko atrodė, kad ties-ai išgyventi referendumą, balsuoti, o maža vilties tuo ke-liu laimėti.

Labai ryškiai krinta į akis naujų gyventojų antplūdis į Kaliforniją. Nauji namukai dygsta kaip grybai, miestai plečiasi dienomis, keliai (gana platūs čia) vis labiau ir labiau užkemsami. Nežinia, kodėl į čia bėga žmonės, nes uždariai menki ir tų sunkoka rasti. Ma-tyti, kitur pasitaiko dar pras-čiau. O jei kas gauna pensiją, tam tai daug meliau gyventi palyginti gana šiltoje ir labai ramioje (klimato atžvilgiu) Kalifornijoje negu kur kitur.

žiaus jaunimas sėdi sporto aik-štėse, bet reikia! Jaunuolis nie-kados nežino — negalima. Jis nori ir pasiekia visų tikslų. Jis gali savę priversti pasilikti kambarėje ir ten daryti savo valios stebuklus, nes iš jo daug ko laukia ir tėvynė ir visi. Rei-

Ant knygos pasilenkus

kia mūsų tautai kuo daugiau mokyklų, išsilavinusių žmonių, išmokusių dirbti ir aukotis. Kai eina didelės grumtynės, kai pačios geriausios mūsų jėgos pakertamos, jas turi pakeisti ir papildyti jaunieji. Ir juo labiau bus išimokslinė, apsišvietę, subrendę, juo geriau jie pakeis mūsų kovotojus ir visą darbą varys pirmyn.

Kai prasivėrė mokyklos du-rys, ir tu atsistėdai suole, pasi-ryšk šioms metams: būk to-liausias moksle, linksmiausias žaidime ir karščiausias mal-doje. Dirbk ir laimėk!

Mokytojas

Lelijos ir gvazdikai

Pasibaigus pasaulinei skautų stovyklai Austrijoje, spaudoje pasigirdo balsų, kurie kritikuo-ja Austrijos laikyseną. Aust-rijos vyriausybė yra sudaryta koaliciniu pagrindu: nors kabi-nete yra dauguma katalikų, bet prezidentas socialistas. Vi-si nariai socialistai ir neparo-dė jokio dėmesio pasaulinei skautų jamboree, kuri įvyksta tik kas ketveri metai ir vis skirtingoje šalyje. Praeis daug metų, kol vėl Austrijon susi-rinks pasaulio skautai.

Amerikos skautai buvo at-vežę dovaną Austrijos prezi-dentui, bet šis stovykloje visai nepasirodė, nes tuo pačiu me-tu vyko socialistų studentų sto-

JAUNŲJŲ ŽYGLIAI

Studentų ir moksleivių kelionė į Lurdą

Vokietijoje dr. K. Pemkus suorganizavo studentų ir moksleivių ateitininkų ekskur-siją į Lurdą. Rugpjūčio 4 d. iš Tiubingeno ši ekskursija, susi-dedanti iš 13 asmenų, išvyko į Šveicariją. Ten pasisvečiavę, pro Grenoblį pasuko į Pietų Prancūziją, kur stabtelėjo prie Viduržemio jūros. Paskui vyko tiesiai į Lurdą. Praleidę dvi dienas ir aplankę ministerį Tu-rauską, keliai į Paryžių, kur taip pat išbuvo dvi dienas. Iš ten visi ekskursantai grįžo at-gal į Vokietiją.

Lenkijos mokiniai nukriksčio-ninami

Lenkijoje 1951-52 mokslo me-tais 80% mokinių turės gyven-ti valstybiniuose bendrabu-čiuose, kur būsią priimami ir pradžios mokyklos mokiniai. Jau esančios parengtos tam reikalui patalpos ir suorgani-zuotas atitinkamų mokytojų kadrą. Šiuo potvarkiu Var-šuvos komunistai siekia at-traukti vaikus nuo krikščioniš-kos šeimos įtakos.

Austrijoje atkuriamos katali-kiškos mokyklės

Nacių okupacijos metu Aus-trijoje visos katalikiškos mo-kyklos buvo uždarytos. Dabar jos vėl atgaivino savo veiklą. Šiaurinėje Austrijoje iš viso katalikai turi 139 prad. mo-kyklas, 32 vidurines, 21 aukš-tąsias ir 12 specialiųjų institutų. Vien tik Vienoje yra 48 prad. mokyklos, 8 vidurinės, 8 aukš-tosios ir vienas profesinis insti-tutas. Vyriausybė neremia ka-tališkiųjų mokyklų. Jų išlai-kymu rūpinasi vienuolynai ir atitinkamos kongregacijos bei kitos panašios institucijos.

Tarptautinė evangelikų stu-dentų stovykla

Vokietijoje netoli Heidelber-go įvyko tarptautinė evangeli-kių studentų stovykla, kurioje dalyvavo atstovai iš Vokiet-ijos, Anglijos, Skandinavijos, Šveicarijos, Olandijos ir net Australijos. Pagrindinė sto-vyklos idėja buvo, kaip kiek-vienas turi kitam aukotis. Vi-Visi stovyklautojai penkias va-landas per dieną dirbo fizinį darbą — tiesė gatvę į moky-klą. Popiečių pasikalbėjimuose buvo keliama bendro tikėjimo ir bendros dvasios idėja.

Vaikų teatras

Amerikos kariuomenės pa-stangomis ir rūpesčiu vakari-niame Berlyne įkurtas vaikų teatras pagal amerikoniškų vaikų teatrų pavyzdį. Vado-vauja Henry Koller, įkūręs New Yorke "Young Thespian Club". Rugsejo 7 vaikų tea-tras turėjo pirmą pastatymą, buvo suvaidinta amerikiečių muzikinė komedija.

Stipendijos pagėdijams studentams

Naujosios Zelandijos katali-kai paskyrė dvi stipendijas Vo-kietijoje esantiems pagėdi-jams studentams. Viena iš jų paskirta vengriui studentui, ku-ris yra šeimos tėvas.

vykla, kur prezidentas viešėjo. Amerikos skautai dovaną gavo įteikti valstybės kancleriui dr. Koernerui.

Kai pašto ministeris norėjo išleisti specialius pašto ženklus jamboree prisiminimui, iš so-cialistų susilaukė didelės kriti-kos.

Austrijos spauda ir peikia vyriausybę, kodėl ji tokia "par-tiška", kodėl ji negalėjo nueiti pas tuos, kurie ženklelyje turi lelijos žiedą. Kaip pastebi spau-da, kai kam dar neišgaravo Hitlerio dvasia ir jo jaunimo organizacijos, kurios savo žen-klė piešė gvazdiką žiedą. "Partija", — baigia straipsnį vienas Vienos laikraštis. — "kai kam yra didesnė už mū-sų valstybę."

Politika į Čekoslovakijos mokyklas

Prahos provincijos mokytojų suvažiavime buvo nustatytos gairės naujiems mokslo me-tams. Nuo šiol mokyklinis mo-kymas turės būti surištas su politiniu "socialistiniu" auklė-jimu. Mokytojas bus atsakin-gas už mokinio politinį pasi-rengimą. Pirmojo vietoje bus vertinama ne išsilavinimo pa-žymiai, bet politinio žinojimo ir toks bus perkeliama į aukš-tesnę klasę. Tarp mokinių bus vedamos politinės diskusijos, kurioms vadovaus "Markso-Lenino moksle" pasižymėję mokytojai.

Studentų muzikos mėgėjų kongresas

Miunchene, Vokietijoje, nuo 25 iki 31 rugpjūčio įvyko Vo-kietijos ir kitų kraštų studentų muzikos mėgėjų kongresas, kurio metu jaunieji muzikai skambino savo kūrinius, klau-sėsi koncertų, diskutavo įvai-riomis muzikos temomis. Da-lyvavo 1000 studentų iš 21 valstybės.

Vokietijos studentai

Šiuo metu V. Vokietijoje yra 111,590 studentų įvairiuose u-niversitetuose, tai yra 4000 daugiau negu pernai. Idomu pastebėti, kad dauguma stu-dentų studijuoja praktiškuosius mokslus: mediciną, techni-ką, ekonomiką. Kilmės atžvil-giu pastebima, kad 71% suda-ro iš vidurinės inteligentinų kla-sės, mokytojų, valdininkų vai-kai, 3,23% darbininkų vaikai, 4,7% — ūkininkų.

ANGLIAKASIŲ JAUNIMAS KELIAUJA

Kelionė — lavina žmogaus dvasią, kelionė džiugina širdį! Ir niekur taip nekeliaujama, kaip Vokietijoje. Ten juda sa-vaitgaliais vyresnieji ir per vi-są vasarą keliauja jaunimas. Mokyklos, miesto valdybos ir visokios profesinės sąjungos jiems sudaro sąlygas, kad galė-tų pasisėsti ir pažinti savo kraštą.

Siemet plačiu mastu keliauo ir išsklavo angliakasių seimų jaunimas. Ruhro krašte veikia didelė angliakasių profesinė sąjunga, kuri turi glaudžius ryšius ir su kaimyninėmis val-sybėmis. Ji ne tik kviečiasi pas save svetimaisius darbininkus, bet ir patys dalyvauja įvai-riuose darbininkų kongresuo-se. Siemet ši profesinė sąjun-ga surengė didelę jaunimo sto-vyklą Bavarijos Alpėse. Ten prie Tegernsee stovyklavo 21000 tarp 14-18 metų jaunu-lių.

Ši didelė stovykla turėjo ir svečių — taip pat angliakasių jaunimo iš kitų krašto: iš Prancūzijos, Austrijos ir Nor-vegijos.

Savo ruožtu ir Prancūzijoje įvyko angliakasių jaunimo sto-vyklos, viena Alpių kalnuose, kita Korsikos saloje. Ir ten taip pat dalyvavo vokiečių jaunimo atstovai, vien Korsikoje 120.

Austrijoje prie Salzburgo vy-ko kita Austrijos jaunimo sto-vykla, kur tip pat dalyvavo vo-kiečiai, o Norvegijoje, netoli Oslo, iškylavo 28 vokiečiai.

Šiuo pasikeitimu siekiama didelių tikslų. Jaunime ugdo-ma solidarumą jausmai, ple-čiama svetimų karštų pažini-mas. Norima užmegsti ryšius ir su Amerikos angliakasių or-ganizacijomis ir pasikeisti ne tik darbininkais, bet ir jauni-mu.

Visos šios kelionės ir stovyk-lavimai kainavo nemaža pinigų, bet į talką jaunimui at-skubėjo pati profesinė sąjunga ir net miesto savivaldybės. Brangiausiai kainavo kelionė į Korsikos salą, o pigiausiai vie-tinės iškylos Alpių kalnuose. Tačiau didesnę dalį sumokėjo patys jaunuoliai iš savo san-taupų.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PITTSBURGH, PA.

• **Minist. Pov. Žadeikiui** mirusio prof. H. Benderio sūnus motinos vardu atsiuntė padėką už pareiktą užuojautą šeimai, prof. H. Benderiui mirus. Be to, John L. Benderis jun. padėkos laiške mūsų ministeriui primena dideles jo tėvo simpatijas lietuvių tautai ir nuosirdų troškimą lietuvių tautos laisvės bei kartu primena, kad prof. H. Benderis buvo labai laimingas ir jautė didelę garbę bendraudamas su lietuviu ir jų ministru P. Žadeikiu.

• **Dr. P. Daužvardis**, Lietuvos konsulas su žmona dalyvavo International College of Surgeons metiniam suvažiavime rugsėjo 13 d. Chicago Civic Opera rūmuose.

• **Lietuvių Operos šventė** Chicagoje. Margučio sumanymu Chicagoje yra organizuojama dainų šventė, kuri numatyta suruošti gruodžio 16 d. Chicago Orchestra salėje.

• **Dr. V. Grigaitis**, Varšuvoje baigęs muzikos mokslus, prieš keliasdešimt metų atkeliavęs į Philadelphia, čia įsteigė muzikos mokyklą, kuri veikia su dideliu pasisekimu. Kurį laiką jis buvo direktorium Phila Civic Opera Co. Spalio 7 d. vyks į Chicago diriguoti lenkų statomą Moniuskos operą "Halka", kurioje pagrindinė rolė dainuos irgi lietuvaite Darlys-Drangienė.

• **Marianapolis Rėmėjų Jubilėinis XX-tasis Seimas** įvyks Marianapolyje sekmadienį, spalio 21 d.

• **Tremtinių moterų rekolėkcijos.** Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne, Putnam, Conn. spalio 5, 6 ir 7 d. tremtinės lietuvių moterys ruošia uždaras rekolėkcijas. Rekolėkcijos prasidės penktadienį 8 val. vak. ir baigsis sekmadienį 3 val. po pietų. Rekolėkcijas ves vienuolyno kapelionas, kun. prof. St. Yla. Rekolėkcijas organizuoja Worcester, Mass., tremtinės lietuvių, vadovaujant Pauliukonienei. Atlyginimas už visą rekolėkcijų laiką 5 dol. Užsiregistruoti į rekolėkcijas prašoma galimai greičiau šiuo adresu:

Rev. Sister Superior, Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn. Tel 8-5528.

Vyskupas pas homesteadiečius

Spalio 14 d. Homesteado lietuvių parapija, vadovaujama kun. Ernesto Vasiliausko švęs savo gyvenimo auksinį jubilėjų. Jo minėjimui jau baigiamą pasiruošti. Iškilnėse dalyvavo ir Pittsburgho vyskupas Jo Ekselencija John Dearden.

Kun. Žvirblis sveičiaosi Pittsburghe

Kun. Žvirblis, dominikonas, nuo rugsėjo 7 iki 9 d. Donoros lietuvių parapijoje, kuriai vadovauja kun. Sadauskas, vedė 40 val. atlaides. Po jų aplankė šv. Kazimiero lietuvių parapiją Pittsburghe. Kun. Žvirblis, kuris yra Amerikos lietuvis, 6 metus darbavosi ir Nepriklausomoje Lietuvoje, vienu metu rugsėjo 13 d. Chicago Civic Opera rūmuose.

Kun. Sušinskas rugsėjo 8-sios proga

Rugsėjo 8-ją — Tautos šventę — šiemet Pittsburghe tepaminėję tik lietuvių katalikų Radijo Valanda, kuriai vadovauja energingieji Pittsburgho Vychai. Pagrindinę minėjimo dalį sudarė kun. A. Sušinsko kalba apie rugsėjo 8-sios religinį ir tautinį momentą. Trumpai anglų kalba su rugsėjo 8-sios mintimis radijo klausytojus supažindino Pittsburgho Vychai apskr. pirm. Vincas Količius, kuris kartu yra ir radijo programos vedėjas. Minėjimo dvasiai pritaikinta buvo ir speciali patriotinė meninė programa.

Prof. K. Pakštas Rochesteryje

Pittsburghietis prof. K. Pakštas, kuris dabar yra išvykęs į Igesnės atostogoms, Amerikos Ateitininkų Sąjungos suvažiavimo proga lankėsi Rochesteryje, kur be pasakytos programinės kalbos taip pat dalyvavo ir ten įvykusiose kituose svarbiuose katalikų veikėjų pasitarimuose.

Adomaičiai — sukaktuvininkai

Vincas ir Julijona Adomaičiai neseniai atšventė neeilinę šventę. Rugsėjo 9 d. iškilnėse šv. mišiomis šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje jie minėjo bendro šeimyninio gyvenimo 50 metų sukaktuves. Abu sukaktuvininkai yra uolūs parapijiečiai ir nuširdūs lietuvių — lietuviškųjų reikalų rėmėjai. Ilgiausių metų gražiai lietuvių katalikų porai.

Po misijų

Rugsėjo 9 d. šv. Kazimiero bažnyčioje South Side pasibaišė misijos anglų kalba, kurias vedė kapucinas Tėvas Werner Hannan. Tą pačią dieną tikintieji aplankė keturias vyskupo paskirtas bažnyčias šv. metų atlaides gauti. Procesijoje dalyvavo apie 200 žmonių.

Mirė Stankauskas ir Liberowski

Rugs. 7 d. šv. Kazimiero kapuose po gedulingų šv. mišių palaidotas Vladas Stankauskas, 52 m. amžiaus. Paliko liudinčią šeimą. Jis buvo žinomo southsideiečio Stankausko, (80 metų) sūnus, kuris daug metų dirbė šv. Kazimiero kapuose kaip prižiūrėtojas. Velionis paskutiniu laiku dirbo prie Pittsburghe išeinančio "Sun-Telegraph" dienraščio.

Rugs. 10 d. tuose pačiuose kapuose palaidota 82 metų amžiaus A. Liberowski. Paskutinius keliasdešimt metų velionė šeiminkavo pas Sutaikytę, Polithania Banko direktorę. Laidotuvių dalyvavo 8 Pittsburgho lietuvių kunigai.

J. Virpa

Waterbury, Conn.

Svečiuose pas mayorą

Šv. Juozapo parapijos Moterų S-gos choras ir jo vedėjas Al. J. Aleksis šeštadienį, rugs. 9 d. sveičiavo vasaros rezidencijoje pas mayorą ir ponį R. E. Snyder prie Hitchcock ežero.

• **Moterų S-gos 43 kuopa** rugsėjo 8 d. senosios mokyklos patalpose turėjo susirinkimą. Pirmininkė M. Šambarienė padarė pranešimą apie buvusį pikniką, o M. Karinauskienė, kuopos atstovė Moterų S-gos konferencijai Putname, padarė iš konferencijos darbų pranešimą. Buvo nutarta spalio 21 d. 8 val. užprašyti šv. mišias už gyvas ir mirusias kuopos nares. Tą pačią dieną kuopa turės bendrą metinę vakarienę. Į kuopą įstojo nauja narė Ona Ragiškienė.

• **Maldos Apaštalavimo draugijos** susirinkimas, po trijų mėnesių pertraukos, įvyko antradienį, rugsėjo 11 d., 8 val. vak.

LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLĄ

Atidariau Amerikos lietuvių vaikams Lietuvių Kalbos Mokyklą Mokytiš Namie. Vaikai bus mokomi lietuviškai skaityti, gramatiškai rašyti, duota pagrindinės žinios iš Lietuvos istorijos, geografijos ir lietuviškos kultūros. Bus duotas ir abėcėlės kursas dar nemokantiems skaityti.

Mokiniai gaus patų mokytojų specialistų paruoštą pamokas ir nurodymus, kaip mokyti. Tėvams bus atsiųstos instrukcijos kaip prižiūrėti, kad vaikas imamą kursą pasisavintų.

Visas atitinkamo skyriaus kursas kaštuos tik \$25. Užsakymai priimami šiuo adresu: Dr. A. Šerkšnas, 231 Woodstock Ave., Putnam, Conn. Reikia atsiųsti šias žinias: vaiko pavardę, vardas, amžius, adresas ir kurio skyriaus kursą nori imti. Užsakyti tuojau, kad galima būtų išnaudoti jau šie mokslo metai. Pinigų iš anksto siųsti nereikia. Kreiptis informacijai!

Dr. A. Šerkšnas, LKMMN Vedėjas

Gražina Tulauskaitė — PO SVETIMU DANGUM. Poezija, išleido Venta Vokietijoje 1951 m., 60 psl., kaina 1 dol. Viršelį dail. J. Penčylos.

DONORA, P.A.

Lietuviška kolonija pilno fabrikuose

Donoros miestely yra vienas iš didžiausių geležies ir pilno fabriku Pennsylvanijos valstybėje. Čia taip pat gausu ir anglies kasyklų. Maždaug prieš 50 metų Donoroje apsigyveno lietuviai ir kitų tautybių žmonės, kurie čia sau pelnydavosi kasdieninės duonos. Pirmieji lietuviai susispietė į parapiją 1906 metais. Jų jau būta apie 100 šeimų. Jie tuoj nusipirko bažnytelę, kurioje šv. mišias laikydavo vienas vokiečių tautybės kunigas.

Pirmasis Donoros lietuvių parapijos klebonu buvo paskirtas kun. J. Misius (1909-1913). Po jo su mažomis pertraukomis atvyksta ir išvyksta kiti lietuviai kunigai: kun. A. Abromaitis, kun. M. Kazėnas, kun. E. Vasiliauskas ir pagaliau 1934 metais atvyksta pilnas jaunatvės dvasios, vos prieš dvejus metus įsventintas kunigas Vaclovas Sadauskas.

Kun. V. Sadauskas gimė Lietuvoje, Dainavos šalyje, Alovės parapijoje, netoli Alytaus. Dar visai jaunas į Ameriką atvyko 1912 metais. Vidurinius mokslus jau buvo ėjęs Lietuvoje. Todėl pats savo rankomis sunkiai užsidirbęs pinigų, važiuoja toliau tėti savo studijas į Peru, Ill. Ten baigia benediktinų šv. Bedos gimnaziją. Kaip klierikas filosofiją studijuoja Valparaiso, Ill. universitete. Teologijos studijas baigia Latrobe, Pa. ir 1932 metais gauna kunigystės šventimus.

Lietuvių šv. Juozapo parapiją Donoroje yra nedidelė, vos 30 šeimų. Mat, dėl nedarbo ir depresijos daug lietuvių išvažiavo į kitus didesnius miestus, ieškodami sau pragyvenimo. Bet kun. V. Sadauskas ne-

OMAHA, NEBR.

Lituanistikos mokykla

Šiais metais lietuviai vaikai bus mokomi lituanistikos dalykų ne tik šeštadieniais, bet ir kasdien mokykloje bus dėstoma tikyba ir lituanistika lietuvių kalba. Kun. Juozas Tautkus dėstys tikybą, o kun. A. Dapkus lietuvių kalbą. Šeštadieninė mokykla dirba mokytojos Ribokienės ir Pobilonienės. Šiais metais mokyklą lanko 325 mokiniai. Iš jų 140 yra naujų ateivių lietuvių vaikai. Beveik visi lietuviai leidžia savo vaikus į parapijos mokyklą. Mokyklai vadovauja seserys kazimierietės. Joms padeda lietuviai kunigai ir keletas pasauliečių lietuvių mokytojų.

Nauji namų savininkai

Naujieji ateiviai Vincas Navickas, Viktoras Arlauskas, ir Pranas Vilčinskas nusipirko namus ir persikelia į juos gyventi. Visiems pirkėjams linkėtina greito skolų išsimokėjimo ir laimingo nuosavoje pastogėje gyvenimo.

Nauji ateiviai

Mūsų kolonija ir vėl sulaukė naujų gyventojų iš užjūrio. Paskutinėmis savaitėmis čia atvyko Kazys Poškus su žmona ir sūneliu, kuris jau lanko mūsų mokyklą. Retikis su žmona ir keturiu vaikais, iš kurių trys lanko mokyklą, ir Vytoldas Vaiškūnas.

Ruošiasi dekoruoti bažnyčią.

Pereitą sekmadienį klebon. J. Jusevičius pranešė, kad greitai laiku pradės dekoruoti bažnyčią. Be to, numatyta padidinti sėdimų vietų. Šoniniai altoriai bus perkelti arčiau zakristijos, o jų vietoje bus pastatyta po tris suolus, kurių kiekviename bus po 6 sėdimas vietas. Parapija didėja, reikalinga ir daugiau vietos bažnyčioje.

Visas darbas kaštuos apie 6-7 tūkstančius dolerių. Parapijos kasoje yra apie 4 tūkstančiai, o likusius klebonas tikisi surinkti bažnyčios remonto laikui.

Vietinis

New Haven, Conn.

50 metų moterystės jubilėjų

rugpjūčio 19 d. minėjo Jurgis ir Ona Zakai. Kleb. kun. A. E. Gradeckas jų intencija atlaikė šv. mišias ir su iškilnėse apeigomis jubilėiams įteikė po lazda jų garbingos moterystės sukakčiai priminti. Šv. mišių metu jubilėiai ir gausi sūnų, dukterų ir vaikų šeima priėmė šv. komunią, dėkodami Dievui už gausias šeimas malones.

Po pamaldų įvyko iškilmingi pietūs J. O. Zakų namuose. Iškilnėse dalyvavo gausi šeima, artimieji giminės ir draugai. Moterų S-gos kuopa savo narei jubilėiai Onai Zakienei įteikė gražią geltonų rožių ruošę, dėkodami Dievui už gausias šeimas malones.

Ilgiausių metų ir geros sveikatos linki jubilėiams visi artimieji ir parapijiečiai.

Petras Čsus išrinktas aldermonu

Žinomas pramonininkas ir visų gerų darbų rėmėjas bei politikas Petras Čsus išrinktas aldermonu pirmo ward, kuris yra vienas didžiausių miestelio apylinkių. Išrinktas nuo respublikonų grupės. Tai didelis lietuvių laimėjimas.

M. Jokubaitė

"Darbininko" bendradarbė iš New Haven, Conn. dėkoja visiems ją lankiusiems ligos metu ir pareiškusiems užuojautas. Kartu atsiprašo, kad dėl ligos negalėjo visuomenę informuoti spaudoje apie lietuvių gyvenimą New Havene. Dabar, sveikatai pagerėjus, žada vėl uoliai bendradarbiauti.

Jurgutis, kun. V. Karaveckas, Tėv. A. Žiubrys, OFM., T. B. Ramanauskas, OFM, misionierius T. K. Žvirblis, OP. Kiti kunigai buvo svetimtaučiai.

Paminėtina, kad kun. klebonas V. Sadauskas ateinančiais metais švenčia 20 metų savo kunigystės jubilėjų. T. B.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS:

Achenbakaitė - Jansohn, Berta.

Balčiūnas, Juozas iš Pakernių km., Gruzdžių v., Šiaulių ap.

Baltrušaitytė, Adolfina, iš Kražių.

Barauskas, Jonas, iš Ramygalos, Barauskienė - Skėstenaitė, Rozalija ir Barauskaitė, Marijona, abi iš Pažaidžpio km. Panevėžio apskr., gyvenę Rygoje.

Jazdauskaitė, Kazimiera, iš Vaiguvo vlsč., Šiaulių apskr.

Liogė, Mykolas, iš Liogių km., Andriūnų par., Panevėžio apskr.

Matijošaitis, Jonas, iš Butrimų km., Eržvilko valsč., Tauragės apskr.

Rodomsks, Juozas, iš Kybartų miest., Vilkauskio apskr.

Šaulytė (Šaulys), Marė ir Rožė, iš Radžiūnų km., Alytaus par.

Šimėnas, Petras, iš Papilių km., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr.

Tumas, Antanas. Benediktavičius, Juozas ir Konstancija, iš Ližių k., Tauragės v.

Brinkmanas, Martynas, iš Tauragės ap.

Januševskis, Antanas, baigęs Rygoje Aleksandrovo gimnaziją.

Kniulas, Julius, iš Tauragės par.

Korolkevič, Edvardas, iš Kauno.

Lemkienė (Lemke) - Šneiderytė, Elzbieta, iš Kalnėnų k., Jurbarko v., ir vyras Lemke, Karolis, iš Batakių k.

Mačiuka, iš Gelvonkos k., Gelvonų v.

Mackevičius, Boleslovas, iš Liepių k., Zeimių v., Kėdainių ap.

Meškytė-Pikelienė, ir vyras. Misiūnas, Liūdas, iš Liepių k., Zeimių v., Kėdainių ap.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsileipti į:

Consulate General of Lithuania

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

JŪSŲ SVEIKATA PATAISOMA BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ

SĖKMINGAI PAGYDYTŲ PACIENTŲ PADĖKOS LAISKAI

Ivairių rūšių negalavimai, skilvio, inkstų ir kepenų ligos, tulžies, puslės visoki negalavimai, žemas ir aukštas kraujospaudimas, astma, kvėpavimo sutrikimai, ausų ligos, nervų negalavimai, neuralgija, reumatizmas, judėjimo sunkumai ir kitos ligos.

Brangus Daktare Miller:

Aš daugiau 5 metų kentėjau dėl aukšto kraujo spaudimo, nuo sunkiai pakliamų galvos skausmų ir nuo nuolatinio nemigo. Savo vaistus, bet mano sveikata nė truputį negėjo. Iš laikraščio negalavimai aš skundžiausi daugeliui žinomų gydytojų. Aš vartoju ir aš sužinojau apie Dr. J. Miller New Jersey. Aš nuvykau su Jums pasitarti dėl mano sveikatos. Po mėnesio gydymosi pas jus mano sveikata visiškai susitvarkė. Ir aš dabar esu visiškai laisva nuo skausmų ir negalavimų. Dr. J. Miller patarnavimu esu visiškai patenkinta ir dėkinga. Ir čia patariu kiekvienam ligoniui kreiptis pas Dr. J. Miller.

Genoveve Stančaitis

Prof. Dr. C. Schleusing, Montclair, N. J.

Didžiai gerbiamas Pone Daktare Miller.

Sulaukęs 84 metų amžiaus, matau, kad visiško sveikatos pagerėjimo aš sulaukiau tik Jūsų nuosirdaus rūpesčio dėka. Ilgus metus kančiaus dėl reumatizmo skausmų ir praleidau be miego daug ilgų naktų. Jokio malonumo gyvenime neturėjau. Ilgus metus mėginau gydytis karštomis voniomis ir lankiau daugelį žinomų gydytojų Vokietijoje. Bet sulaukdavau tik laikiną pagerėjimą, kurs manęs neatpalaidavo nuo pasikartojančių skausmų. Viena Jūsų pacientė moteris, man pasakė, kad Jūs savo mokslo priemonėmis jai tikrai ir pagrindiniai padėjot. Tai aš taip pat galu patvirtinti, kai jūs tris mėnesius mane tyrinėjot ir gydėt. Aš vėl pasidariau sveikas ir geros nuotaikos, galiu sėkmingai dirbti ir maloniai gyventi. Todėl galu kiekvienam ligoniui nuosirdžiai patarti kreiptis į dr. J. Miller.

Būdamas didžiai dėkingas, aš įteikiu Jums savo foto kartu su šiuo raštu, kuriuos Jūs galite panaudoti savo nuosūdūrai, santykiuodamas su savo pacientais.

Prof. Dr. C. Schleusing, buv. Rūmų dailininkas, Newarko Me-no Akademijos tapybos klasės vadovas.

DAUG PADĖKOS LAISKŲ JŪS GALITE MATYTI MANO BIURE

DR. J. MILLER, D. C. Ph. C.
790 Broad Street, Newark, N. J.

PRIEMIMO VALANDOS:
Kasdien, nuo 9 ryto iki 7:30 vakare.
Tel. Mitchell 2-0773

Važiuoti iš New York — Hudson Tubs iš Cortland St., 14th St. ar 34th St. 20-30 min. iki Newarko. Nuo stoties tik 4 blocai.

Quaker Path & Mount Grey Rd. Stony Brook, Long Island

STONY BROOK LODGE

Vedėja Pr. LAPIENĖ

Kam patinka gamta—grynas oras, medžiai ir jūra, — kviečiamas atostogas praleisti Stony Brook Lodge, lietuvių vasarvietėje. Viešbučio kambariai su visais moderniais patogumais. Sveikas ir įvairus maistas. Mėgstantiems skaityti čia pat didelė knygų biblioteka.

Kainos pernykštės: vienam asm. savaitei nuo \$40.; dviem | kambari nuo \$70.; vienam asm. parai nuo \$7. Vaikams pusė kainos, bet jie priimami tik su tėvais. Birželio ir nuo rugsėjo 10 žymi nuolaida.

Dėl rezervacijų rašykite MRS. LAPE, STONY BROOK, N. Y. Telefonai: Stony Brook 8-R arba Stony Brook 586.

Susisiekiama: Traukiniu iš New York'o imti Pennsylvania stoty Long Island traukinį, einantį į Port Jefferson (dažnai jį reikia pakeisti Jamaica stotyje, persėdant į kitą Long Island traukinį, einantį į Port Jefferson). Nuo Jamaica maždaug po 1½ val. keliu išlipti Stony Brook stotelę, nuo kur taxi už 35c priveža prie vasarvietės durų.

Automobilu: iš New York'o važiuoti 25 kelių iki Smithtown, o nuo čia imti 25A ir juo važiuoti iki Stony Brook geležkelio stotelės. Nuo čia, sekant Stony Brook Lodge iškaba, sukiti po kairę ir tiesiog važiuoti iki vasarvietės (viena malė keliu).

Šis baltas cibukas Anglijoje laimėjo ožių grožio varžybas ir dabar atvežtas į Kaliforniją pasivarvėti dėl grožio su Amerikos ožiais.

IVAIRENYBĖS

TURI BŪTI LAIKOMA PRIE SIRDIES

Rytų Vokietijos komunistų partijos vadovybė išleido savo nariams potvarkį, kad nario knygelę jie privalo nešioti krepšelyje pasikabinę ant kaklo. Šis potvarkis yra pasiskolintas iš Sovietų komunistų, kurie taip savo bilietą jau nuo seniau nešioja. Potvarkį nurodoma, kad tai esą "reikšmingiausias dokumentas, kokį komunistai turi", todėl nešioti jį prieš sirdies. Kai kurie komunistai tik nurodo, kad taip nešioti tą krepšėlį esą vienas nepatogumas — ypač atsilikusioj Rusijoj, kur dar dauguma gyventojų turi parazitų, to mašelio rumbėse pasidaro tikra utelių perykla, nes jos ten "prie sirdies" taip pat mėgsta laikytis ir veistis.

"LABDARYS LUCIANO"

JAV pagarsėjęs gangsteris ir narkotikų šmugelinkas Luciano, iš JAV ištremitas, grįžo į savo gimtąjį Neapolį. Bet ir ištremitas jis sugebėjo dar taip apsisukti, kad jam liko nemaža turto, kas jam leidžia dar pelningai verstis. Bet į gangsteriškus dalykus jis jau nebe-nori kišti nagų. Dabar jis pasidarė labdariu ir finansuoja Vezuvijaus papėdėje statomą 120 lovų ligoninę. Taip jis pasidarė žymus miesto pilietis, visų žinomas dėl savo duosnumo.

HITLERIUI NELEIDŽIAMA KELIAUTI

Vakaryų sąjungininkų aukštieji komisarai yra išleidę potvarkį, kam vokiečių įstaigos gali išduoti užsienin išvykti pasus ir kam ne. Prie to potvarkio pridėtas "juodasis sąrašas" tų asmenų, kuriems negali būti duoti užsienio pasai. Į šį sąrašą įtrauktas ir Adolfas Hitleris.

NEPAKLUSNUS MODELIS

Anglas Alan Tamplin pagaminė tolo valdomo tanko modelį. Bet kai tą 280 svarų svorio modelį jis paleido veikti, neteko kontrolės, ir mažasis tankas pradėjo tokiu kėdžių ir visų kambarių buvusių daiktų puolimą, kad pats išradėjas turėjo nuo jo gėlbėtis, lipdamas ant stalo. Bet jis vis tiek tikisi, kad tasai išradimas jam duos naudos.

APDAIRUS ŽMOGUS

Kapstate, Pietų Afrikoj, kiekvieną atlyginimo išmokėjimo dieną vieno fabriko kieme pakyla balandis, kuris skrenda ir nusileidžia darbininko Joachim Stubb namuose. Prie jo kaklo yra visuomet tais atvejais pakabinatas krepšelis su Stubb gautu atlyginimu. Balandžio savininkas nurodo, kad taip jam yra daug saugiau, nes jis namo turi grįžti per gana įtartinių asmenų gyvenamąją zoną.

SAUSAS VYNAS

Kai prieš trisdešimt metų pasirodė pieno milteliai, daug kas raukė nosį, netikėdami, kad iš to kas gero būtų. Bet šiuo laiku, nors šviežią pieną visi geriau mėgsta, pieno milteliai daugeliui atvejų mielai naudojami, nes yra daug patogiau. Šis dalykas prancūzų karo ministerijos kai kuriems pareigūnams iškėlė mintį, kad reikėtų bandyti panašiai daryti ir su vynu. Atseit, kaip ir pieno išgarinti vyno vandenį, o "sausą vyną" supilti į dėžutes. Kadangi prancūzų kariuomenėje, kaip ir visoje Prancūzijoje, vynas yra vienas svarbiųjų maisto dalykų, toks "sausas vynas" prancūzams būtų labai patogus. Atkristų reikalus pirkti butelius bei pilstyti į juos vyną, o taip pat labai sumažėtų ir transportas. Vietoj sunkaus ir daug vietos užimančio butelio galima būtų kareiviams išdalinti po mažytę dėžutę miltelių, kuriuos reikėtų tik atskiesti vandeniu ir galima būtų gerti tą patį vyną, kaip ir iš butelio. Deja, ligi šiol visi bandymai tokį "sausą vyną" pagaminti dar nepavyko ir nežinia, ar pavyks.

VIENAS LYGLAI KAIP KITAS

Pennsylvanijos Tautinės Gvardijos Indiantown Gap stovykloje neseniai teko spresti nemažą galvosūkį. Dviejų brolių dvynių James ir William Bean niekaip niekas negalėjo atskirti, kuris yra James, o kuris William. Kitos išeities neradamas, kapitonas Brown vieną brolių pakėlė į korporalų. Dabar jis atskiria, kad su korporalo ženklu yra James Bean, o be ženklo — William.

MARKSO KALBA

Po karo Lenkijoje buvo uždrausta viešuosiuose reikaluose vartoti vokiečių kalbą. Dabar tas draudimas panaikintas. Pagrindas — kad vokiečių kalba kalbėjęs Karolis Marksas.

Neturėjo bėdos — užsisakė vandeninę kiaulę

Bostono miesto tarybos narys Julius Ansel užsakė iš Afrikos didžiųjų vandeninę kiaulę — hippopotamą Franklin Park zoologijos sodui, nes pirmiau čia buvusioji nugaišo. Kuomet laivas atvežė ją iš Afrikos į Bostoną, tai mayoras Hynes atsiskak už ją mokėti reikiamus \$1000, nes miestas jos neužsakęs. Lai mokas ir užlaikęs tas kas ją užsakė. J. Ansel atsidūrė tikrai keblioj padėty — nei mokėti, nei tą milžiną kur padėti. Matomai jis nežinojo lietuviškos patarlės — neturėjo boba bėdos, nusipirko paršiuką.

REIKALINGAS BUTAS

3 ar 4 kambarių dviems jaunavedžiams iki \$45 mėn. Telefonuoti: PL 9-500. Ext. 258 nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

SVĖSDAMI

sukaktuves, vestuves ar sulaukę naujagimio, nepamirškite gero fotografo. Nuotraukos kiekviena proga kiekvienam prieinama kaina.

DON SULAITIS

600 Willoughby Ave.
Brooklyn 6, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-8137

IVAIRŲS SKELBIMAI

Skaitykite ir platinkite "Darbininką"!

Geriausią vaikams dovana — vaikų mėnesinį žurnalą

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50
Plintus ir užsakymus siųskite: EGLUTĖ, P. O. Box 22, Montello Station, Brockton 68, Mass.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

WLOA

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

65-43 Grand Ave. Maspeeth, N. Y.

Tel. TWining 4-8087

KLAUSYKIT RADIO!

KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

E. POVILANSKŲ

Baras ir Restoranas

Puiki Saė Seimyninėms Pramogoms

158 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9737

EV 4-9293

SALDAINIŲ PALOČIUS

Geriausios rūšies Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate

PUSRYČIAI — PIETOS — VAKARIENE — ALUS

Didžiausias pasirinkimas AISKRIMO, namie gaminto iš geriausios smetanos

Priimami užsakymai įvairiems parengimams

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL 2-8589

Savininkai: FRANK MILAS

JOHN L. RIMSA

JEI NORITE VAŽIUOTI

Užsisakykite telefonu Cypress 9-7879 tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.
TRANSPORTATION BUREAU

Myopia Club Beverage Co.

GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.

Tel. Dedham 1304-W

FRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Res. 37 Oriole Street

WEST ROXBURY, MASS.

Tel. PA-7-1233-W

PIRKITE NAMUS

WILLIAMSBURG — arti Aprešimo lietuvių parapijos bažnyčios — 8 seimynų namas su tušėiu butu parduodamas pigia kaina.
WOODHAVEN — arti Forest Park — ir kitose apylinkėse turime gražių namų parduoti.
Namų pirkimo bei pardavimo ir visokios apdraudos (insurance) reikalais gerai patarnaus:

J. P. MACHULIS

Real Estate & Insurance

8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gera nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbų ir dieglių, jeigu galva skauda nuo netikuso maisto arba jautiesi prarūgęs, ap sunkintas. Paimk Alavijos grūdėlių ne daugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje ir išgerk. Pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50. Mažiau perkant 6 uncijų už \$1.00. Prišunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway

South Boston 27, Mass.

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISHUNAS IR SONUS EDWARD MISHUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užteiti.

Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai busite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9352

4-2442

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS

Parties - Weddings

Communion Breakfasts

Banquets

MEETING HALL

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų.

Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Saukite:

BORIS BEVERAVE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E Street

Tel. SO 8-3141,

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET.

WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9293

J. P. GINKUS

Direktorius

AD. JEZAVITAS

Muzikos Dir.

V. UBAREVICIUS

Pranešimų Dir.

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius — Balsamuotojas

Moderniška Kopyčia

423 Metropolitan Ave.,

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

EVERgreen 8-9770

Joseph Garsz

Graborius — Balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499

F. W. Shalins

(Salinskas)

Laisnuotus Graborius

Suteikiam Garbingas

Laidotuves

— \$150 —

KOPLYČIA SUTEIKIAM

NEMOKAMAI

84 - 02 Jamaica Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Bostone

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Kopyčia šermentis dykai

Tel. SOUTH Boston 8-2590

AVenue 2-2184

CASPER

FUNERAL HOME

187 DORCHESTER STREET

South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Kopyčia šermentis dykai

Tel. SO 8-1457

South Boston 1-3960

VYTAUTAS YAKAVONIS

FUNERAL HOME

741 NO. MAIN STREET

Brooklyn, Mass.

V. YAKAVONIS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

Patarnavimas dieną ir naktį.

Kopyčia šermentis dykai

Tel. BROCKTON 8-1580

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį.

Kopyčia šermentis dykai

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-2809

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER AVE.

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

(NOTARY PUBLIC)

Patarnavimas dieną ir naktį.

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIU DARBININKU LAIKRASTIS

NEW YORKO NAUJIENOS

Šeštadieninė Maironio vardo mokykla
naujuosius mokslo metus pradeda rugsėjo 22 d., šeštadienį, tradicinėmis pamaldomis. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Iškilmės bus švenčiamos mokyklos rūmuose. Į jas kviečiami atsilankyti visi mokinių tėvai ir mokyklos bičiuliai. Tenelieka nė vienos Brooklynje lietuvių šeimos, kurios vaikai šios mokyklos nelankytų.

Anglų kalbos kursai
Kaip pernai, taip ir šiame Apreiškimo parapijos mokykloje veiks anglų kalbos kursai. Kursų pradžia 25 d. rugs., 7,30 val. vakare. Užsiregistruoti galima atvykus į pirmą pamoką.

Pamokos bus 2 kartą savaitėje: antradieniais ir ketvirtadieniais 7,30–9,30 val.

Kursams vadovaus patyrusios amerikietės pedagogės. Apreiškimo parapijos klebonas kun. N. Pakalnis mielai duoda patalpas, šviesą ir nuširdžiai kviečia visus pasinaudoti proga išmokti anglų kalbą.

Father Kelly, N.C.W.C. Direktoriaus Brooklynje vyksupoje, rūpinasi visais kursų įsteigimo reikalais.

Kaa. prof. J. B. Končius
Ateitininkų Šalpos Fondui paaugojo 100 dol. Čia norime pastebėti, kad kan. J. B. Končius visur ir visada nuširdžiai atėjau studijuojančiam jaunimui reikalus ir juos nekarta efektingai parėmė. Ateitininkų Šalpos Fondas, kuris pirmoji eilė rūpinasi duoti stipendijas studijuojantiems ateitininkams, nuširdžiai už auką dėkoja.

Kun. A. Račkanas, dirbąs prie Apreiškimo parapijos, klebono kun. N. Pakalnio pavestas, lanko visus naujai atvykusius lietuvius, kurie parapijos klebono rūpesčiu yra atvykę į Brooklyną. Iki šiol jau aplankė apie 60 šeimų, išsibarsčiusių po visą platųjį Brooklyną.

Surnos minėjimas
Lietuvių Legionierių Dariaus ir Girėno postas savo susirinkimuose nutarė suruošti Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą, kartu paminint ir Lietuvos karaliaus Mindaugo 700 metų krikšto sukaktį. Tuo reikalu sudaryta komisija iš L. Virbicko, Kubilius ir Vakselio.

NAUJAKURIŲ IR NEW YORKO VAJŲ VAKARO RĖMĖJŲ DĖMESIUI!

Didžiojo New Yorko Tremtinų Pagalbos Vajaus Komitetas nutarė spalio 7 dienos leidžiamame specialame koncerto leidinyje ypatingai atsižvelgti į lietuvių naujakurius, kurie norėtų pareikšti padėkas savo kvietėjams. Todėl nustatyta 4 dol. kaina tokioms padėkoms, kurios užimtų ne daugiau kaip 1/8 leidinio puslapio.

Atsiuntę vieną dolerį, skaitysis vakaro rėmėjais (booster) ir jų pavardės taip pat bus paskelbtos tame leidinyje. Iškirpkite šią atkarpą, užpildykite ją ir su 4 dol. pinigais, čekiu ar money orderiu (vakaro rėmėjai — 1 doleriu) siųskite šiuo adresu: New Yorko Tremtinų Pagalbos Vajaus Komitetas, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Prašau patalpinti mano padėką kvietėjui:

Naujakurio vardas ir pavardė

Adresas

Kvieto vardas ir pavardė

Vakaro rėmėjo vardas, pavardė

Apie lituanistikos dėstymą Apreiškimo parapijos mokykloje

Šių metų rugsėjo 13 d., atskaidamas į anksčiau įteiktą "Pro memoria", Apreiškimo parapijos klebonas pranešė tėvų komitetui, kad lituanistikos pamokos Apreiškimo parapijos mokykloje netrukus bus įvestos. Tuo tarpu sudaromi lietuvių mokinių sąrašai ir rengiamasi atlikti kitus formalumus, susijusius su mokyklos pertvarkymu.

Ta proga tėvų komitetas priėmė, kad šią mokyklą lankantiems lietuvių vaikams lituanistikos pamokos bus privalomos. Tik tuo atveju vaikai nuo tų pamokų bus atleidžiami, jei tėvai mokyklos vadovybei įteiks raštu pareiškimą, kad jie nesutinka savo vaikų leisti į lietuviškas pamokas. Kadangi lietuviškos išsaugojimas jaunojoje kartoje yra ne vien tėvų, bet ir visos lietuviškos visuomenės reikalas, tai tokius pareiškimus padarę tėvai, turi jausti atsakomybę prieš lietuvių visuomenę.

Taip pat tėvų komitetas ragina tuos tėvus, kurie dabar savo vaikus leidžia ne į Apreiškimo parapijos mokyklą, kuo skubiausiai pranešti Apreiškimo parapijos mokyklos vadovybei, kad ir jų vaikai tuojau norėtų persikelti į šią mokyklą, kai tik joje prasidės lietuviškos pamokos.

Nauji talkininkai

BALFo spalio 7 d. koncerto bilietus Brooklynje ir New Yorko platina ne tik liet. parapijos ir organizacijos, bet ir pavieniai asmenys. Paskutiniu metu bilietų platinti pasiėmė M. Virbickienė, kap. Raulinaitis, J. Ginkus, J. Sodaitis ("Gabijs") ir kt.

Ateitininkai sendraugiai
rugsėjo 21 d., penktadienį, 8 val. vak. Ateitininkų Ramovėje, Angelių Karalienės parapijos salėje, šaukia savo narių metinį susirinkimą.

Liet. žurnalistų S-gos
New Yorko skrybiaus Valdyba rugsėjo 14 d. turėjo posėdį, kuriame aptarė savo profesinius reikalus ir numatė priemones sustiprinti skrybiaus veikimą.

Algirdas Brazis, iš Čikagos buvo atvykęs į New Yorką dainuoti Vycių seimo koncerte. Jam akompanavo Aleksas Mrozinskas. Lankydamsis New Yorke, jis turėjo pakartotiną dainavimo bandymą Metropolitan operos balsų parinkimo komisijai. Manoma, kad jis bus priimtas į operą dar šiam sezonui.

Ateitininkų Šalpos Fondas

rūpinsi galimai daugiau paremti studijuojančius ateitininkus bei suteikti galimybes tęsti studijas tiems, kurie atvykę į šį kraštą, dėl lėšų stokos buvo priversti studijas nutraukti. Visuotinis metinis Šalpos Fondo narių susirinkimas Rochester, rugsėjo 2 d. įvertindamas tų asmenų duosumą, kurie yra Fondui paaugoję daugiau kaip 100 dol., pakėlė garbės narius: prel. J. Balkūną, prel. P. Jurą, kan. J. Končių, kun. dr. L. J. Mendelį, kun. V. Slaviną ir kun. J. Valantiejų.

Fondo Valdyba rugsėjo 23 d. 6 val. vak. Maspetho parapijos salėje ruošia rudens balių, kurio visos pajamos skiriamos ateitininkų šalpos reikalam. Visas vakaro išlaidas yra pažadėjęs padengti Fondo pirm. prel. J. Balkūnas.

Lituanistikos mokyklų vedėjų dėmesiai

Lietuviškoji šeštadieninė Maironio vardo mokykla New Yorko susitarė su spausdute pagaminti šeštadieninės mokyklos klasių dienynų ir mokinių knygelę. Dienyno kaina 90 centų, o mokinių knygelės 20 centų. Mokyklų vedėjai, norintieji jų gauti, prašomi duoti užsakymus, nesužinant iš anksto pinigų, ligi rugsėjo 30 d. šiuo adresu: A. Bendorius, 251 Cooper St., Brooklyn 7, N. Y. Jeigu nesusidarytų minimalinis užsakymų egz. skaičius, diennai nebūtų gaminami.

Dail. C. Janušas

šį mėnesį mini 20 metų dailininko darbo ir 17 metų vedybų sukaktį. Jis su šeima gyvena Brooklynje ir, šalia savo tapybos darbo, dirba prie Tėvų Pranciškonų vienuolyno remonto ir Apreiškimo parapijos salės meniško dekoravimo.

Inžinieriai išvyksta

New Yorko lietuviai inžinieriai rugsėjo 23 d. rengia išvyką į Pranes Lapienės vasarvietę Stony Brooke. Dalyvaus inžinieriai su šeimomis ir svečiais. Numatoma ir koncertinė dalis. Tai jau antra mūsų inžinierių išvyka šį sezoną į Stony Brook. Pirmoji buvo sutraukusi per 150 asmenų.

Stasys Modzeliauskas

Lietuvos baleto šokėjas, iš Philadelphia'jos persikėlęs gyventi į Brooklyną ir jau pakviestas dalyvauti koncertuose New Yorke. Šiuo metu išvyksta su koncertais į Detroitą, o sugrįžęs, New Yorke dalyvaus Strauss'o "Šikšnosparnių" pastatyme. Apsigyveno Brooklynje pas V. ir M. Žukauskus.

Ona Valaitienė

nuolatinė BALFo talkininkė, pasitinkanti tremtinių laivus New Yorko uoste, pereitą šeštadienį kalbėjo per J. J. Stuko radiją tremtinių šalpos reikalui.

NAUJAUSIA NOVELIŲ KNYGA

★

Jurgis Savickis

★

RAUDONI BATUKAI

★

134 psl. Kaina \$1.50

Knyga gaunama:

GABIJA

340 Union Ave. Brooklyn 11, N.Y.

Mielasis Geradari ir Geradare:

Jūsų talką tremtiniais gelbėti praeity giliai įvertino Europoje likę tremtiniai, kuriems pagalba buvo, tebėra ir bus dar ilgai reikalinga.

BALF Vajui New Yorko miesto mayoras leido rinkti aukas 1951 m. pradedant spalio 1, baigiant spalio 7 dienomis visame Didžiamajame New Yorke.

Šiame leidimo prašyme aukas rinkti ne gatvėse, bet viduje: krautuose, įstaigose, pas kaimynus, pramogose ir t.t.

Vajaus Komitetas nuširdžiai kviečia visus būti aukų rinkėjais. Galintieji ir norintieji aukas rinkti dėžutėmis, jų galite gauti artimiausioje rinkėjų stoty arba BALF įstaigoje.

Rinkėjų vardai ir pavardės, o taip pat surinktoji suma bus paskelbta.

Už jūsų didelį pasiaukojimą, vargstančiųjų tremtinių Europoje vardu, iš anksto nuširdžiai dėkojame.

Jūs,

Pranas Alexis, Didžiojo New Yorko Tremtin. Pagalbos Vajaus Komiteto Pirmininkas

Kun. Jonas Pakalnis, Vidaus Vajaus Rinkliavos Komisijos Pirmininkas

Operetės Choras, vadovaujamas Mykolo Liuberskio, repetuodamas trečiadieniais ir penktadieniais, ruošiasi Tremtinių Pagalbos Vajaus užbaigimo koncertui spalio 7 d. Choras mokosi visiškai naujų dainų.

Atvyko gen. de Latre de Tassigny

Pereitą savaitę Ile de France laivų iš Europos atvyko į New Yorką prancūzų generolas de Latre de Tassigny. Jis šiuo metu yra Indokinijos aukštasis komisaras ir Pranciūzijos karo pajėgų vadas Tolimuosiose Rytuose. Kaip jis spaudai pareiškė, Amerikon atvyko pasitarti su valstybės vyrais.

Sis prancūzų generolas yra didelis lietuvių tautos draugas. Vokietijoje būdamas Pranciūzijos okupacinės kariuomenės vadu, jis ypatingai domėjosi lietuvių tautiniu menu, o M. K. Čiurlionio vardo meno ansambliu buvo padaręs savo rūmų meno ansambliu. Jis ypatingai buvo sujaudintas, kai jam būrelis lietuvių tremtinių, dabar jau gyvenančių JAV, pareiškė užuojautą ryšium su jo sūnaus tragišku žuvimu Indokinijos kovose prieš raudonuosius.

Asė Dauguvietytė

Kauno valstybinio teatro aktorė, šiuo metu gyvenanti Brooklynje, Tremtinių Pagalbos Vajaus Komiteto kviečiama, sutiko dalyvauti vajaus užbaigimo spalio 7 d. Lost Battalion salėje. Jį padeklamuos eilėraščių apie Lietuvą.

AUKOS DARBININKUI

Ona Montvidas, Woodhaven, N. Y.	\$5.00
W. Schaffer, Pittsburgh, Pa.	\$5.00
A. Juozaitis, Brooklyn, N. Y.	\$5.00
J. Adams, Maspeth, N. Y.	\$2.00
J. Kuodis, Brooklyn, N. Y.	\$1.50
M. Digimas, Waterbury, Conn.	\$1.00
J. Laudinskas, Waterbury, Conn.	\$1.00
J. Sluoksnaitis, Waterbury, Conn.	\$1.00
Pranas Sotis, Waterbury, Conn.	\$1.00
A. Petraška, Brooklyn, N. Y.	\$1.00
A. Mickevičius, Brooklyn, N. Y.	\$1.00
Solome Sukis, Brooklyn, N. Y.	\$1.00
J. Lukasavage, Brooklyn, N. Y.	\$1.00
A. Spitrīs, Waterbury, Conn.	.50
Nell P. Meskunas, Waterbury, Conn.	.50
Nuširdžiai dėkojame.	
Administracija	

Jau galima gauti bilietų BALF koncertui

Po vasaros karščių — pirmoji didžiulė rudens pramoga, tai BALF koncertas tremtinių šalpai. Tai bus didžioji diena likusiems Europoje tremtiniais. Koncertas įvyks spalio 7 d. Lost Battalion salėje, 93-29 Queens Boulevard, Elmhurst, New York. Koncertas prasidės 4 v. p.p.

Vakaro programoje bus meninė dalis ir šokiai. Koncertuos pagarsėjęs Brooklyn Operetės choras, vedamas Mykolo Liuberskio. Šis brooklyniečiams gerai žinomo vardo choras savo dainomis pasirodys mišriame sąstate, ir su vyrų bei moterų grupėmis. Vilniaus Operos solistė Felicija Pupėnaitė - Vasiliauskiene padainuos lietuvių liaudies dainų ir operų arijų. Ištraukų iš mūsų pozityjos paskaitys Kauno Valstybinio Teatro aktorė A. Dauguvietytė.

Po koncerto šokiais gros Adomo Jezavito orkestras. Koncerte laukiami svečiai iš arti ir toli. Vakaras suburs senuosius ir naujuosius lietuvius, New Yorko, apylinkės ir tolimųjų kolonijų lietuvių. Bilietų kaina \$1.50. Visas vakaro pelnas skiriamas tremtiniais šelpiti. Tad pirkdamas bilietą, savaime aukos ir tremtiniais šelpiti. Bilietų galima gauti: BALF centre, visose lietuvių parapijose, lietuvių organizacijose, J. Ginkaus Palociuje, Gabijoje, Tautininkų Klube ir pas pavienius bilietų pardavėjus. Bilietus geriausia įsigyti iš anksto, tuo išvengsite paskos susigrūdimo ir pakelsite užą rengėjams, kad koncertui jau esate pasiruošę.

Rugsėjo 21 d.

baigiasi terminas įteikti medžiagą BALFo koncerto programos leidiniui. Padėkos kvietėjams, vakaro rėmėjams pavadėd (po 1 dol.) ir įvairūs sveikinimai priimami kasdien BALFo patalpose, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. nuo 9 iki 5 val. vak. Kad ir dirbantieji, kurie nori asmeniškai įteikti savo kvietėjams padėkas ar sveikinimus, galėtų tame leidinyje dalyvauti, BALFo įstaigoje šiuo metu dirbama ir vakarais nuo 7 iki 9 val.

Kazys ir Adėlė Marmai susilaukė sūnaus. K. Marmaitalkininkauja J. Ginkaus radijo programoje ir "Voice of America" dirba kaip nuolatinis tarnautojas.

A. ir E. Ruzgams gyv. Brooklynje, gimė dukrelė.

BOSTONO ŽINIOS

Jonas ir Sofija Glineckiai

pardavė savo rezidenciją (5 Thomas Park) Venckams ir išsikėlė gyventi į Dorchesterį, pas savo dukterį ir žentą. Jų jauniausia dukrelė, baigusi Bostono Universitetą, yra įstočiusi į Jėzaus Nukryžiuotojo Seselių vienuolyną.

Filmavo Bostono žymybės

D. Sulaitis su savo bendradarbiais buvo atvykęs iš Brooklynio ir rugsėjo 2 d. filmavo Bostone gyvenančius lietuvių rašytojus, parapijos chorą, baleto studiją ir tautinių šokių grupę. Svečiams talokininkavo rašytojas Bern. Bradzonis.

Alfonsas Jackūnas

vedė Oną-Laimutę Balčiūtę. Jungtuvės įvyko šv. Petro liet. bažnyčioje rugsėjo 2 d. Į vestuves buvo atvykęs iš Chicago jaunosios brolio su žmona ir sūneliu. Jaunosios tėvai iš Lietuvos yra atvykę prieš keliolika metų.

GELBEKITE BOSTONO Miesto VALDYBĄ

Rinkite Joseph F. Timilty miesto mayoru

Kandidatas į mayorus Joseph F. Timilty yra "naujas žmogus su nauju planu". Timilty yra "naujas žmogus" dėlto, kad jis nėra padaras kokios politinės mašinos, nes ligi šiol nėra dar buvęs renkamuoju jokiuose rinkimuose.

Timilty turi "naują planą" Bostono problemoms spręsti: jis jas ima iš pagrindų, remdamasis dideliu savo patyrimu, įgytu sekmingoje biznio karjeroje ir viešojoje tarnyboje, kuri jį suartino su miesto gyventojais ir jų rūpesčiais.

"Naujas žmogus" yra kartu ir senas draugas nesuskaitymų bostoniečių.

Tarp jo žymių 10 programų punktų yra ir pažadas įkurti atvėsio aikštelės "visoje miesto dalyse" ir parūpinti ligoniams, seneliams ir kroniškai negaluojuosiems ligoninėse gydymą, "kas yra jų teisė".

• Algimantas Šalčius, LZS NY skyriaus sekretorius ir "Teviškos Ziburių" bendradarbis, neseniai susilaukė sūnaus Almio-Petro.

Inž. Romualdas Budreika iš South Bostono išsikėlė gyventi į nuosavą namą West Roxbury. Ponia Budreikienė ra baigusi Lietuvos Universitetą ir yra dirbusi Bostono garsoje vaikų ligoninėje kaip vaistininkė.

Dailininkas Tryčys po sunkios operacijos išsilaikė namuose ir ta proga yra pasiryžęs nutapyti keletą paveikslų.

Dolores Namaksytė žinomų biznierių ir visuomenės veikėjų Adolfo ir Katrės Namaksijų dukrelė, rugsėjo 2 d. ištekojo už J. Petkaus. Jungtuvės įvyko šv. Kotrynos bažnyčioje, West Roxbury.

Brooklyn rabiną nuteisė

Federalis teisėjas William J. McCarthy Bostono nuteisė jauną rabiną Joel Beer, iš Brooklyn, N. Y., dviem metams kalėjimo. Jis buvo sučiuptas multinės inspektorius Bostono aerodrome, kuomet bandė išmugeliuoti iš šios šalies į Prancūzijos Moroco \$50,000.00 vertės aukso. Jo bendrakeleivis Sol Bienstock gavo tokia pat bausmę. Teisme paaiškėjo, kad rabinas padarė per 18 mėnesių 15 kelionių į užsienį.

LIET. RADIO ORGANIZACIJOS "RUTOS" vad. Jokubui Stukui

RENGIAMAS

Didžiulis Lietuvių Radio RUDENS PIKNIKAS

IVYKS

SEKMA., RUGSĖJO (SEPT.) 23 D., 1951

Lietuvių Laisvės Parke — 340 Mitchell Ave. Linden, N. J.

Pikniko pradžia 12:30 val. p.p.

Programa 4:30 val.

Programoje:

Bendras visų dalyvių liaudies dainų dainavimas;
"Rutos" Dainų Ansamblio, vad. muz. Al. Kačanauskui;
Karališkos šeimos rinkimai;
Išlaimėjimai — įvairios staigmenos

TURTINGAS BUFETAS

Sokioms gros lietuviškas "MEL-CHORDS" orkestras nuo 3 val. p. p.

Bilietai — 75 c. (įskaitant 15 c. takso)

VISI ESATE MALONIAI KVIEČIAM! piknikas įvyks nežiūrint blogo oro

Klausykite "Lietuvos Atsiminimų" radijo valandėlės 10 metų sukakties programos šest., rugsėjo 22 d., nuo 4:30 iki 5:30 val. p.p. (visą valandą) iš WEVD stoties, 1330 kil., 107.5 meg. Programoje dalyvauja visa eilė žymių menininkų.